

Töö number:	2021_0069
Tellija	Elering AS
Konsultant	Skepast&Puhkim OÜ Laki põik 2, 12915 Tallinn Telefon: +372 664 5808; e-post: info@skpk.ee Registrikood: 11255795
Kuupäev	17.12.2021

Kõrgepingeliini asukohavalik Saaremaal

Trassikoridoride visandamise ja võrdlemise aruanne

Version **3**
Kuupäev **17.12.2021**
Koostanud: **Anni Konsap, Kati Kraavi, Sander Lõuk**
Kooskõlastanud:

Projekti nr **2021_0069**

SKEPAST&PUHKIM OÜ
Laki põik 2
12915 Tallinn
Registrikood 11255795
tel +372 664 5808
e-mail info@skpk.ee
www.skpk.ee

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Metoodika kirjeldus	4
1.1. Trassikoridoride visandamine.....	5
1.2. Trassikoridoride võrdlemise kriteeriumid	7
1.3. Eelistuse kujunemine.....	10
1.4. Lõpptulemuste vormistamine.....	10
2. Trassikoridoride visandamine	12
3. Trassikoridoride võrdlemine	40
3.1. Eelistatud trassikoridor lõigus A-H.....	40
3.1.1. Võrdlustulemused piirkonnas A-B	41
3.1.2. Võrdlustulemused piirkonnas B-C.....	44
3.1.3. Võrdlustulemused piirkonnas C-D.....	48
3.1.4. Võrdlustulemused piirkonnas D-E.....	52
3.1.5. Võrdlustulemused piirkonnas E-F.....	55
3.1.6. Võrdlustulemused piirkonnas F-G	59
3.1.7. Võrdlustulemused piirkonnas G-H.....	62
3.2. Eelistatud trassikoridor lõigus A-B-I.....	63
3.2.1. Võrdlustulemused piirkonnas A-B-I.....	64
3.3. Eelistatud trassikoridor lõigus A-I-M	66
3.3.1. Võrdlustulemused piirkonnas L1-L2	68
4. Soovitused edasise protsessi ülesehitamiseks	71

Lisad

- Lisa 1. Kaardirakendus alusandmetega:
<https://gis.skpk.ee/portal/apps/MapSeries/index.html?appid=e55f17b56ac74c38a6870231f9238bd4>
- Lisa 2. Võrdlustulemuste maatriks

Sissejuhatus

Käesoleva töö eesmärk on analüüsida meretuuleparkide ühendamiseks vajalike kõrgepingeliinide võimalikke trassikoridoride asukohavalikut Saaremaal. Töö tulemusena on lähtuvalt lähteülesandest erinevate asukohavaliku kriteeriumide rakendamisel tuvastatud võimalikud trassikoridorid Saaremaal, esitatud trassikoridoride võrdlus eelistatud koridori väljaselgitamiseks ning antud soovitused edasise planeerimis- ja mõjude hindamise protsessi ülesehitamiseks.

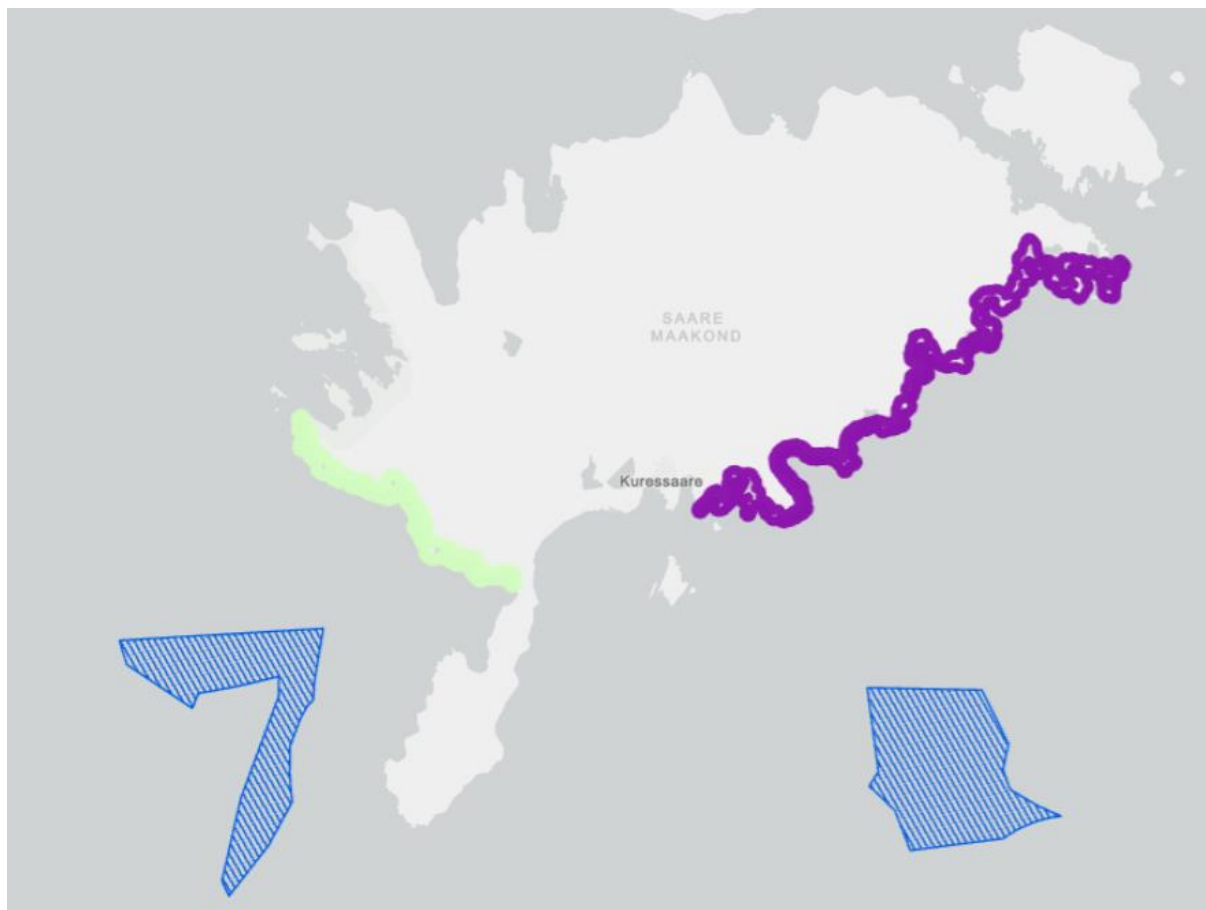
Analüüs toob välja avalikest allikatest kättesaadavate andmete pinnalt sobivaimad trassikoridorid ning esitab objektiivsetele kriteeriumidele tuginevad eelistused koridoride võrdluses. Trassikoridoride alternatiivid ning nende sobivus tuleb täpsustada avalikus menetluses läbiviidava ning kaasava (planeerimis)protsessi ning detailse mõjude hindamise koostamise käigus. Kõrgepingeliini lõpliku asukohavaliku protsessi käigus tuleb kasutatud alusandmeid (nt projekteerimistingimustega alasid, üldplaneeringu lahendust, katastriandmeid jmt ajas muutuvat informatsiooni) värskendada, et tehtavad järeldused oleksid kõige aja- ja asjakohasemad.

Käesoleva analüüsi lahutamatu osa on andmeanalüüsi tulemusel koostatud kaardirakendus ning selle aluseks olevad kaardikihid.

Käesolev aruanne on töö lõpparuanne, mis koosneb töö metoodika kirjeldamisest, trassikoridoride visandamise tulemustest ning trassikoridoride võrdlemise tulemusel eelistatud trassikoridori kujunemisest. Täiendavalt on lõpparuandes antud soovitused edasise protsessi, sh mõjude hindamise ülesehitamiseks.

1. Metoodika kirjeldus

Käesoleva töö ülesandeks on leida trassikoridorid võimaliku kõrgepingeliini kavandamiseks Saaremaal. Joonis 1 kujutab analüüsivat territooriumi.

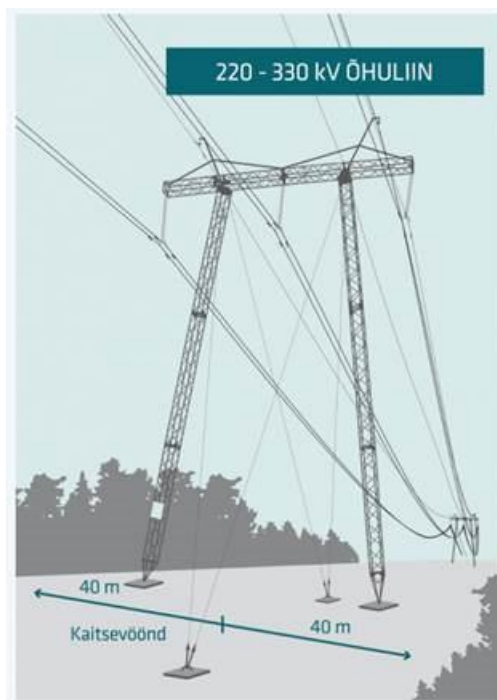

Joonis 1. Võimaliku kõrgepingeliini maale tuleku (rohelisega) ning merre suubumise asukohad (lillaga) Saaremaal. Sinise viirutusega on esitatud võimalikud tuuleparkide asukohad merealal.

Töö käigus tuleb visandada võimalikud trassikoridori alternatiivid, hinnata nende esialgset sobivust ning luua eelistus sobivaima trassikoridori osas. Muuhulgas tuleb töö käigus määratleda maakaabli üleminekukohad õhukaabliks (merelt maismaale tülles) ning vastupidi (maismaalt merre minnes).

Visandatava ja analüüsitava trassikoridori laiuseks on 100 meetrit ja 200 meetrit. 100-meetrine trassikoridor tähendab ühe 330 kV õhuliini ning selle kaitsevööndi ulatust, millele on lisatud kokku 20 meetrit puhervööndit, mis annab trassi edasisel kavandamisel asukohta täpsustamiseks nihutamistuumi. 200-meetrine trassikoridor tähendab kahte 330 kV õhuliini ja selle kaitsevööndi ulatust, millele on lisatud kokku 20 meetrit puhervööndit. 200-meetrine trassikoridor võib osutuda vajalikuks mitme liini rajamise korral, mille vajadus omakorda on tingitud suuremate ülekandvõimsuste vajadusest. Paralleelselt kulgevate kõrgepingeliinide koridorid on kavandatud asukohtades, kus see on ruumiliselt võimalik – näiteks on elamute vahel selleks piisavalt ruumi või

seda võimaldavad looduskeskkonna tingimused. Laius tuleneb kõrgepingeliini kaitsevööndist¹, milleks on 40 meetrit mõlemale poole trassi teljest (vt Joonis 2).

Joonis 2. Kõrgepinge õhuliini kaitsevööndi ulatus. Allikas: AS Elering

Võimalike trassikoridoride visandamiseks kasutatakse välistusmeetodit – kokkulepitud kriteeriumide alusel (vt ptk 1.1.) sobimatute alade välistamist. Selle tulemusel tekivad alad, kus võimalikud trassikoridorid asuda võiksid. Nende alade sees visandatakse trassikoridorid, mida järgmises etapis võrreldakse omavahel kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete kriteeriumide (vt ptk 1.2.) alusel.

Trassikoridoride võrdlemise tulemusel kujundatakse eelistused trassikoridoride osas. Töö tulemusena esitatakse sobivaima trassikoridori asukoha eelistus, mida tuleb täiendada ja täpsustada järgnevas planeerimis- ja mõjude hindamise protsessis.

1.1. Trassikoridoride visandamine

Trassikoridoride visandamiseks kasutati välistusmeetodina järgmisi valikukriteeriume:

- Trassikoridori ning 100 meetri kaugusele trassikoridori servast ei tohi jääda ühtki elu- või ühiskondliku hoonet.
- Trassikoridori ei tohi jääda ühtki kõrval- või tootmishoonet.
- Trassikoridor ei tohi läbida tiheasustusala.
- Trassikoridor ei tohi läbida mäeeraldisi.
- Trassikoridor ei tohi läbida kalmistuid.
- Trassikoridori ei tohi jääda kultuurimälestisi ja nende kaitsevööndeid.
- Trassikoridori ei tohi jääda kirikuid ja pühakodasid.
- Trassikoridor ei tohi kattuda I ja II kaitsekategooria elupaikadega.

¹ Käesoleva töö koostamise ajal (detsember 2021) kehtiva majandus- ja taristuministri 25.06.2015 määruse nr 73 „Ehitise kaitsevööndi ulatus, kaitsevööndis tegutsemise kord ja kaitsevööndi tähistusele esitatavad nõuded“ § 10 lg 1 punkti 5 kohaselt on õhuliini kaitsevööndi ulatus on mõlemal pool liini telge 220 kV kuni 330 kV nimipingega liinide korral 40 meetrit.

Käesoleva töö esimeses etapis toodi välistava kriteeriumina välja ka tingimus, et trassikoridor ei tohi läbida miljööväärtuslikke alasid. Trassikoridoride visandamise käigus ilmnes, et eeltingimuse – võimalikult sirge ja lühike – rakendamisel ei ole võimalik miljööväärtuslikke alasid täielikult välistada. Liinide edasisel kavandamisel tuleb koostöös omavalitsusega² hinnata miljööväärtuslikel aladel kaitstavaid väärtusi ning kavandada vajadusel leevendavad meetmed (nt asukoha täpsustamine) miljööväärtuslike aladele avalduvate negatiivsete mõjude hüvitamiseks.

Trassikoridori jaoks sobivate alade valikul ilmnes, et Saaremaa läänerrannikul merelt maismaale tulekuks asukohti, kus merekaabel saaks kohe õhuliiniks üle minna, ei ole. Alal asuvad mitmed Natura linnualad (Karala-Pilguse linnuala, Riksu ranniku linnuala), Karala miljööväärtuslik ala jmt kitsendavad piirkonnad. 330 kV õhuliin Natura linnualal on konfliktne ja ebasoodsaid mõjusid linnualale ei saa käesolevas töös välistada³. Samuti on keeruline olukord, kus õhuliin jookseb kahe lähedastikku paikneva linnuala vahelt.

Seetõttu on sobivate trassikoridoride visandamisel trassikoridoride valikuks rakendatud veel järgnevaid põhimõtteid:

- Natura linnualadel ning sellest 100 meetri kaugusel on trassikoridori silmas peetud maakaabli koridori. Käesolevas töös näidatud trassikoridore, mis läbivad (sh maakaabel), mööduvad Natura aladest või külgnevad nendega, tuleb järgmistes etappides hinnata trassikoridori kavandamisega kaasnevat mõju Natura aladele. Sellest lähtuvalt võib osutuda vajalikuks trassikoridoride nihutamine, ümberpaigutamine vmt vajalik meede.

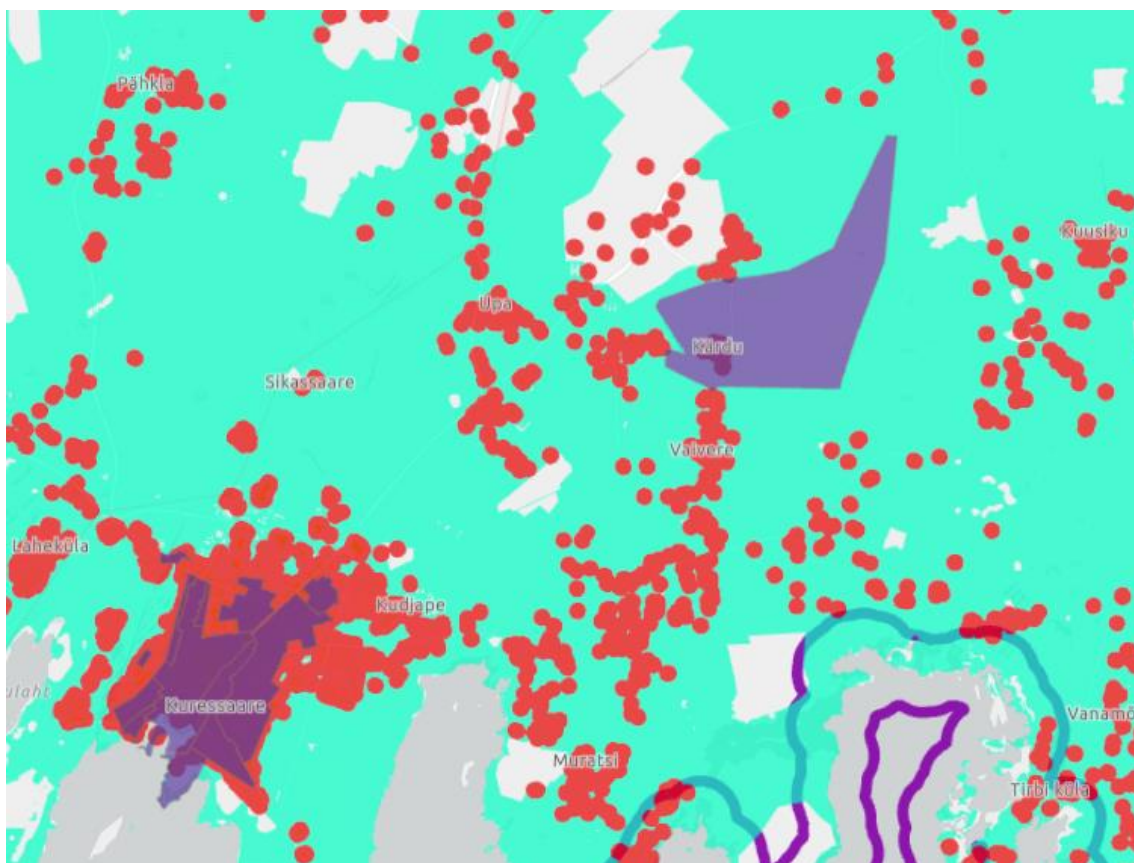

Joonis 3. Natura alade paiknemine Saaremaa läänerrannikul (roosa viirutus).

- Välistatud on alad, kus elu- või ühiskondlike hoonete ning nende 100 meetrise puhervööndi paiknemine välistab 200-meetrise trassikoridoriga hoonete vahelt läbitulemise. Kriteeriumi rakendamise eesmärgiks on välistada visuaalne mõju eluhoonetele ning minimeerida kitsendusi eraomandile.

² Käesoleva töö koostamise ajal (detsember 2021) on koostamisel Saaremaa valla uue üldplaneeringu koostamine, mille käigus on muuhulgas võimalik täpsustada miljööväärtuslike alade ulatust ja/või kasutustingimusi või kavandada liinikoridor sellele vastavalt.

³ Mõjude hindamine, ebasoodsate mõjude esinemise võimalikkus ning nende võimalike leevendusmeetmete hindamine toimub

Joonis 4. Näide alast, kus elu- või ühiskondlike hoonete tihedus ei võimalda liini trassikoridori visandada. Lilla polügoonina on esitatud üldplaneeringuga kavandatud miljööalad.

1.2. Trassikoridoride võrdlemise kriteeriumid

Trassialternatiivide võrdlustulemused esitatakse võrdluskriteeriumide gruppide kaupa:

- **Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid**

- **Elamuga elamumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine (ha)**
Arvestab, kui suures ulatuses (ha) läbib alternatiivne trassikoridor elamuga hoonestatud elamumaa sihtotstarbega kinnistuid.
- **Elamuta elamumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine (ha)**
Arvestab, kui suures ulatuses (ha) läbib alternatiivne trassikoridor elamuta elamumaa sihtotstarbega kinnistuid. Trassikoridori valikul on lähtutud põhimõttest, et igasugune elamumaa sihtotstarbega maa läbimine on halvem, kui muu sihtotstarbega maa läbimine.
- **Elu- või ühiskondlikud hooned**
Lähemale kui 100 m kaugusele eluhoonetest on trassikoridori paiknemine välistatud. Kaalutlemisel hinnatakse, kui suur on trassikoridori teljest kuni 250 m kaugusele jäävate elamute arv. Eelistatud on alternatiiv, mille korral jääb trassikoridori lähedusse vähem elamuid või need asuvad võrreldes teiste alternatiivide lähedusse jäävate elamutega kaugemal.
- **Väärtuslikud maasikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud**
Arvestab, millises ulatuses (pikkus, m) läbib alternatiivne trassikoridor maakonna- ja üldplaneeringutega määratud väärtusliku maastiku alasid. Samuti hinnatakse, mitmel juhul

võib trassikoridor häirida maakonna- ja üldplaneeringuga tähistatud ilusa vaatega kohtade vaadeldavust.

- **Puhkealade läbimine (m)**
Arvestab, millises ulatuses (m) läbib alternatiivne trassikoridor üldplaneeringutega määratud puhkealasid, RMK puhketaristut. Eelistatumaks on alternatiiv, mis ei läbi puhkealasid või läbib neid vähimas ulatuses, teiste alternatiividega võrreldes.
- **Raadatava erametsa pind (ha)**
Arvestab, kui suur on raadatava erametsa pinda (ha). Lähtutud on põhimõttest, et kaitsevööndisse jääv eramets tuleb omanikule kompenseerida. Mida pikemalt läbib trassikoridor erametsa, seda vähem sobilik on vastav alternatiiv.
- **Raadatava riigimetsa pind (ha)**
Arvestab raadatava riigimetsa pinda (ha). Metsamaa pinna arvutamisel on arvestatud, kas trassikoridor asub olemasoleva liini trassil (väiksem raadatav pind) või uues trassikoridoris (suurem raadatav pind). Lähtutud on põhimõttest, et kaitsevööndisse jääv riigimets tuleb RMK-le kompenseerida. Riigimetsa läbimine on eelistatum, kui erametsa läbimine, kuna kokkulepete saavutamine on hinnanguliselt kergem ja odavam.
- **Maardlad (m)**
Arvestab, millises ulatuses (pikkus, m) läbib alternatiivne trassikoridor maardla ala. Maardla alal ei tohi takistada maavara väljakaevamist, seetõttu tuleb sinna rajamisel maavara eelnevalt ära kaevandada. Väljakaevandamine on eraldiseisev, aja- ja rahakulu suurendav protsess.
- **Põllumajanduslik maakasutus (ha)**
Trassi paiknemine põllumajandusmaal on eelistatud võrreldes metsamaaga.
- **Kehtestatud detailplaneeringutega alad**
Eelistatud on trassialternatiiv, mis ei läbi detailplaneeringuga alasid.
- **Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused**
Eelistatud on trassialternatiiv, mis ei läbi väljastatud projekteerimistingimustega alasid.
- **Eraomandis olevad katastriüksused (ha)**
Eelistatud on trassi võimalikult vähene paiknemine eraomandis oleval maal
- **Avalikus omandis olevad katastriüksused (ha)**
Eelistatud on trassi paiknemine avalikus omandis oleval maal

Täiendavad kriteeriumid, mis on esmalt välistavad, kuid mida tuleb kaaluda teiste reaalsete alternatiivide puudumisel:

- **Tiheasustusalade paiknemine**
Arvestab, millises ulatuses (pikkus, m) läbib trassikoridor üldplaneeringutega määratud tiheasustusala. Tiheasustusala läbimine on välistatud. Kui muid alternatiive pole, siis kaaluda maakaablit.

• Looduskeskkonna kriteeriumid

- **Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoialad)**
Hinnatud on mõju rahvuspargile, loodus- ja maastikukaitsealadele, kui alternatiivne trassikoridor seda läbib või möödub lähedalt⁴. Alternatiivide valiku eeltingimuseks on kavandatava tegevuse vastavus kaitse-eeskirjaga ja kaitsekorralduskavaga. Mida vähem alternatiiv puutub kokku seatud kaitse-eesmärgiga, seda eelistatum see on.
- **III kaitsekategooria liigid**
Hinnatud on mõju III kaitsekategooria liigi elupaikadele. Mida vähem alternatiiv puutub kokku III kaitsekategooria elupaigaga, seda eelistatum alternatiiv on.

⁴ „Lähedalt“ on käesoleva töö raames hinnatud ca 200-250 meetrist vahemaad võimaliku liini telje ning Natura ala piiri vahel. Mõju konkreetsele alale, tuleb välja selgitada liini edasise kavandamise korral.

- **Mõju muule kaitstavale loodusobjektile va kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)**
Hinnatud on mõju kaitstavatele loodusobjektidele (va kaitsealad), näiteks vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid, jne. Mida vähem alternatiiv puutub kokku kaitstava objektiga, seda eelistatum alternatiiv on.
- **Rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine**
Hinnatud on alternatiivses trassikoridorikoris raadatava metsamaa tõttu tekkivat mõju rohevõrgustiku aladele. Mida vähem alternatiiv vähendab tugiala või lõikab läbi rohekoridori, seda eelistatum see on.
- **Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad**
Hinnatud on mõju kavandatavatele kaitsealustele liikidele ja kaitsealadele.
Mida vähem puutub alternatiiv kokku elupaigaga või kaitsealaga, seda eelistatum see on.
- **Kultuurilised kriteeriumid**
 - **Kultuuripärand (pärandkultuuriobjektid, XX sajandi arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand jmt)**
Eelistatud on trassikoridor, millesse jääb võimalikult vähe kultuuripärandi objekte.
 - **Kohaliku kaitse alused alad ja objektid**
Eelistatud on trassikoridor, millesse jääb võimalikult vähe kohaliku kaitse aluseid objekte ja alasid.

Käesoleva töö esimeses etapis toodi välistava kriteeriumina välja ka tingimus, et trassikoridor ei tohi läbida miljööväärtuslikke alasid. Trassikoridoride visandamise käigus ilmnis, et eeltingimuse – võimalikult sirge ja lühike – rakendamisel ei ole võimalik miljööväärtuslikke alasid täielikult välistada. Liinide edasisel kavandamisel tuleb koostöös omavalitsusega⁵ hinnata miljööväärtuslikel aladel kaitstavaid väärtusi ning kavandada vajadusel leevendavad meetmed (nt asukoha täpsustamine) miljööväärtuslike aladele avalduvate negatiivsete mõjude hüvitamiseks. Seetõttu on miljööväärtuslike alade läbimist käsitletud võrdluskriteeriumina – eelistatud on trassikoridor, mis ei läbi või läbib võimalikult vähe miljööväärtuslikke alasid.

- **Tehniline teostatavus**
 - **Trassikoridori pikkus (km)**
Eelistatud on trassikoridor, mis on kõige lühem.
 - **Trassikoridori pöörete arv**
Eelistatud on trassikoridor, mis on võimalikult sirge ehk kus võimalike pöörete arv ning seeläbi nurgapostide rajamise vajadus on kõige väiksem.
 - **Trassikoridori maksumus (eur)**
Trassikoridori maksumus on otseses seoses trassikoridori pikkuse ning maakaabli ja õhuliini pikkusega trassikoridoris. Arvestuslikult on 1 km õhuliini rajamise maksumus 425 000 eurot, maakaabli maksumus 1,2 korda kõrgem⁶.
 - **Rajamise ja hooldamise keerukus**
Arvestatakse ankrumastide rajamise vajadust. Arvestuslikult peab ankrumast asuma iga 5 kilomeetri tagant ning sellele peab olema tagatud juurdepääsutee.
 - **Olemasolevate koridoride kasutamine (m)**
Eelistatud on trassikoridor, mis kasutab võimalikult pikalt olemasolevat trassikoridori.

⁵ Käesoleva töö koostamise ajal (detsember 2021) on koostamisel Saaremaa valla uue üldplaneeringu koostamine, mille käigus on muuhulgas võimalik täpsustada miljööväärtuslike alade ulatust ja/või kasutustingimusi või kavandada liinikoridor sellele vastavalt.

⁶ Info Elering AS-ilt seisuga september 2021.

○ **Ristumised olemasolevate taristuelementidega**

Eelistatud on trassikoridor, millel on väiksem arv ristumisi olemasolevate taristuelementidega⁷.

1.3. Eelistuse kujunemine

Kriteeriumigrupid on eristatud kriteeriumide kaupa, mille osas on trassikoridore omavahel võrreldud skaalal „tugev eelistus“, „nõrk eelistus“ ning „mitte-eelistatud“. Kriteeriumigrupi lõikes koondhinde andmisel on kasutusel sama skaala. Eelistused on markeeritud järgmiselt:

TUGEV EELISTUS	Kõige parem trassikoridor võrreldava kriteeriumi lõikes.
NÕRK EELISTUS	Esineb miinuseid võrreldes tugeva eelistuse saanud trassikoridoriga, kuid on siiski soovitatav.
MITTE-EELISTATUD	Kõige halvem trassikoridor võrreldava kriteeriumi lõikes.
EELISTUS PUUDUB	Kriteeriumi lõikes olulised erinevused trassikoridoride vahel puuduvad ja eelistust ei teki.

Eelistuse kujundamisel on kasutatud nii kvantitatiivseid kui ka kvalitatiivseid (eksperthinnangule tuginevaid) meetodeid. Kvantitatiivsete kriteeriumide korral (nt elamute arv trassikoridoris) on eelistus kujundatud numbriliste näitajate põhjal – nt väiksem arv on parem. Kvalitatiivsete kriteeriumide korral on eelistuse kujunemise aluseks eksperthinnang (kui selle andmine kuulub antud töö täpsusastmesse) selle kohta, milline trassikoridor avaldab vähim mõju hinnatavale kriteeriumile või suudab kaasa tuua enim positiivseid muutusi. Kõikide kriteeriumide lõikes on eelistus kujundatud trassialternatiivide **omavahelisel võrdlemisel**.

Eelistuse kujundamisel on arvestatud järgmisi põhimõtteid:

- Kui hinnatava kriteeriumi lõikes on kõik koridorid võrdsed, ei anta ühelegi trassikoridorile eelistust. Sellisel juhul on jäetud lahtrid värvimata.
- Tehniline eelistus on kujundatud koostöös Tellijaga.
- Ehitusmaksumus on ligikaudne ning käesolevas etapis esitatud eelkõige koridoride omavaheliseks võrdlemiseks.
- Looduskeskkonna kriteeriumite puhul tähendab tugev eelistus olukorda, kus ühes või mitmes kriteeriumis ilmnenud oluliste mõjude tõttu on alternatiivse variandi elluviimine negatiivsemate mõjudega.
- Looduskeskkonna kriteeriumite puhul tähendab nõrk eelistus olukorda, kus mõlemad variandid on aktsepteeritavad, kuid üks variant on, kas väiksemate negatiivsete mõjude või suuremate positiivsete mõjude tõttu eelistatud.
- Kokkuvõtlik eelistus on kujundatud erinevate valdkondade eelistuste summeerimise ning kaalumise tulemusel.

1.4. Lõpptulemuste vormistamine

Töö väljunditeks on:

⁷ Ristumiste korral tuleb tagada ankrumastide paiknemine mõlemal pool taristuelementi, mida õhuliin ületab. Ristumine peab toimuma mitte teravam kui 60 kraadise nurga all.

- Kirjalik aruanne, mis selgitab ala valikukriteeriume, võrdlustulemusi, eelistatud koridori ning ettepanekuid edasise protsessi läbiviimiseks.
- Kaardikihid trassikoridoridega ning töö käigus kogutud andmetega, mis ei ole kättesaadavad avalikes andmebaasides.
- Ülevaatlised skeemkaardid .pdf formaadis näiteks visandatud trassikoridoride osas, väljavõtetena tiheasustatud alade lähedusest vmt.

2. Trassikoridoride visandamine

Saaremaa rannikul on leitud üks asukoht (joonisel 6, punkt A), kus merekaabli saab üle viia elektri õhuliiniks (tulenevalt eelkõige Natura 2000 alade paiknemisest) ning kolm asukohta (joonisel 6 punktid H, M ja I), kus elektri õhuliin on võimalik viia merekaabliks.

Kogu võimalike liinikoridoride alal on tähistatud kontrollpunktidega A-H ning A-B-I (olemasoleva liinikoridori võimaliku laiendamise analüüsimiseks) ning lisaks koridor I-M. Punktid A, H, I ja M on kohad, kus merekaabli saab üle viia elektri õhuliiniks või vastupidi.

Joonis 5. Ülevaateskeem liinikoridoride asukohtadest.

Trassikoridoride kirjeldamiseks moodustati piirkonnad (joonisel 6), mille sees on antud kontrollpunkte ühendavate trassikoridoride alternatiive kirjeldatud.

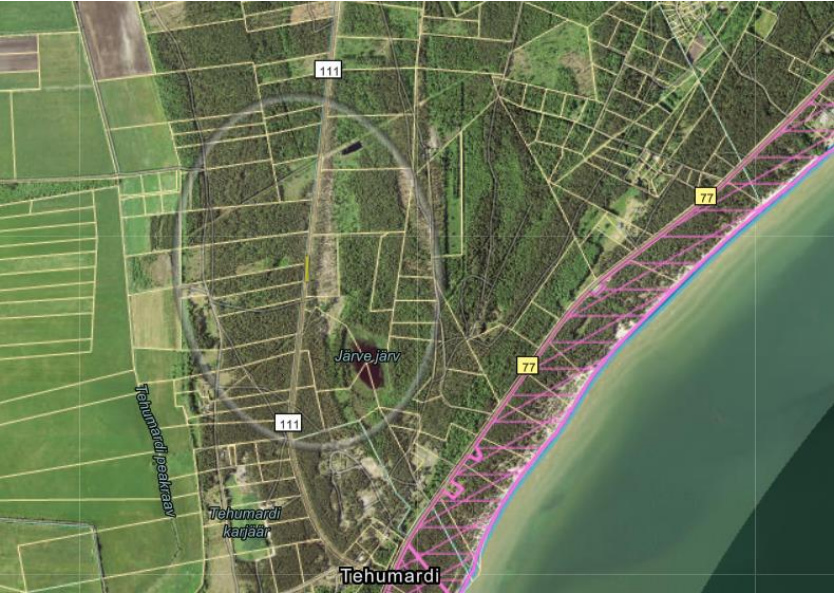

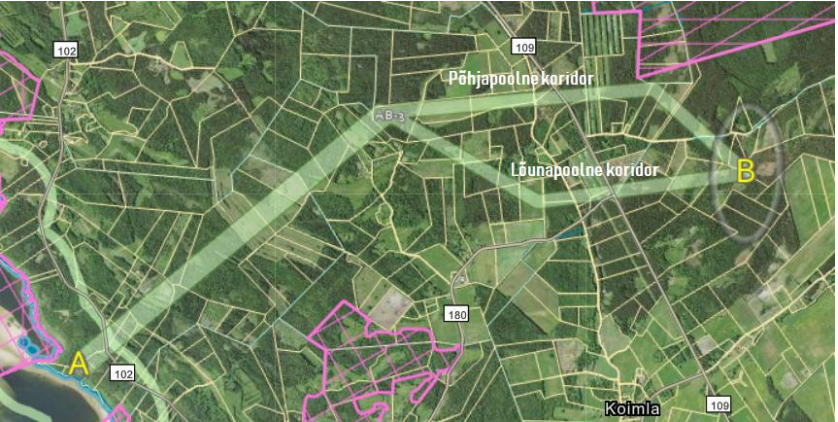
Joonis 6. Trassialternatiivide kirjeldamise piirkonnad.

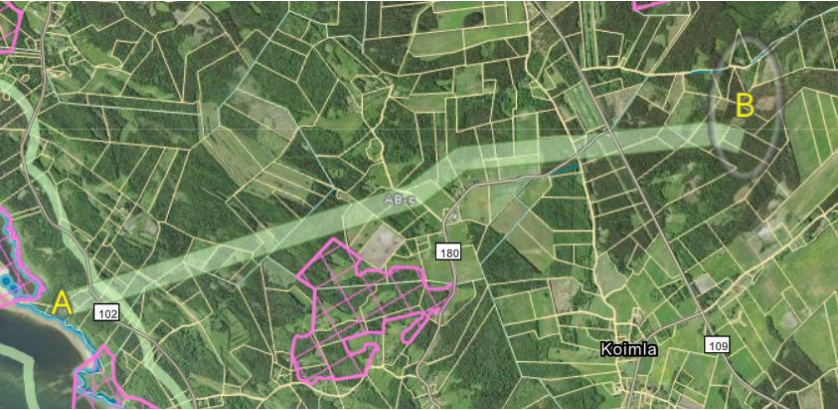
Alljärgnevas tabelis on toodud trassikoridoride kirjeldused koos võimaliku liinikoridori tähise (nr), pindala ja trassikoridori lõigu pikkusega. Koridoride visandamisel on tegu õhuliinidega. Kaablina käsitletakse koridori alates merelt kuni õhuliini üleminekukohani (punktis A) ning õhuliini üleminekust kuni mereni (punktides H, I või M). Liinikoridoride täpsemad asukohad on märgitud ja leitavad rakenduses.

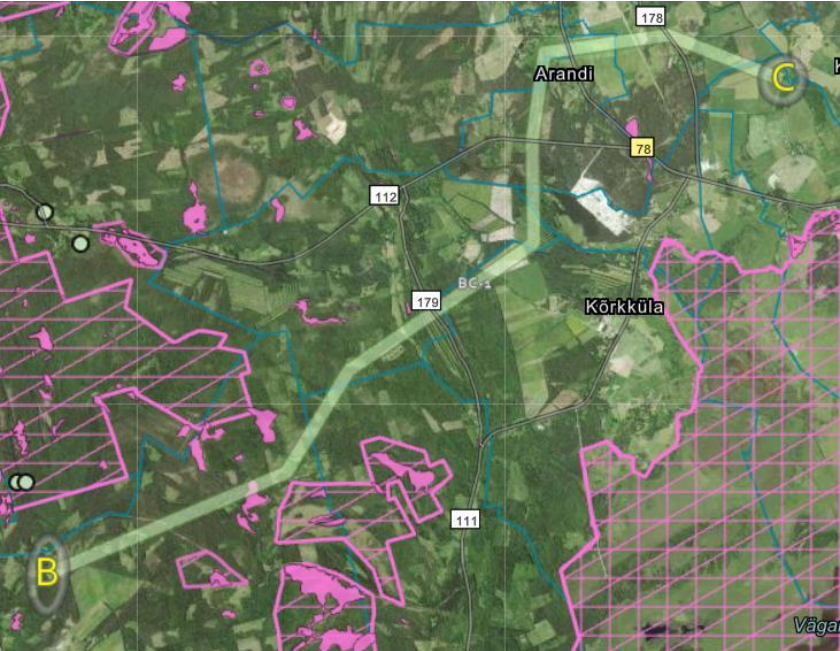
Lõik	Nr	Pindala (m2)	Nurgapunkte	Pikkus (m)	Liini kirjeldus	Asukoha ülevaade
Punkti A	1_Kaabel	8860	1	0	Merekaabli üleminek õhuliiniks. Merepiirist ca 190 m kaugusel, kaitsealuse looma elupaigast rannikul 119 m kaugusel. Üleminekukohas on teede ristmik ja veidi lagedam ala.	

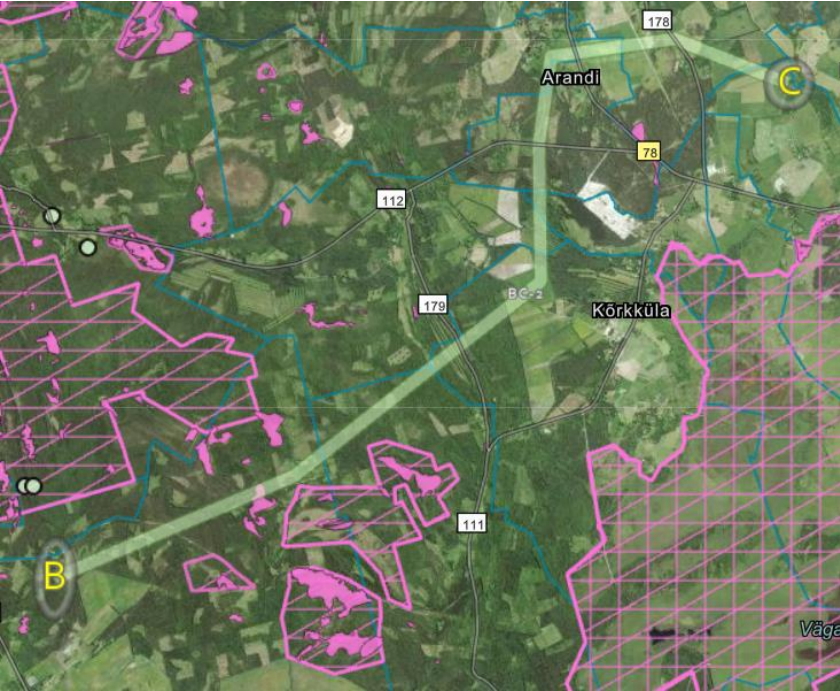
Punkti H	2_Kaabel	73387	2	0	Õhuliini üleminek merekaabliks. Üleminekukoht on merepiirist ca 970 m kaugusel lagedal põllualal.	
-------------	----------	-------	---	---	--	---

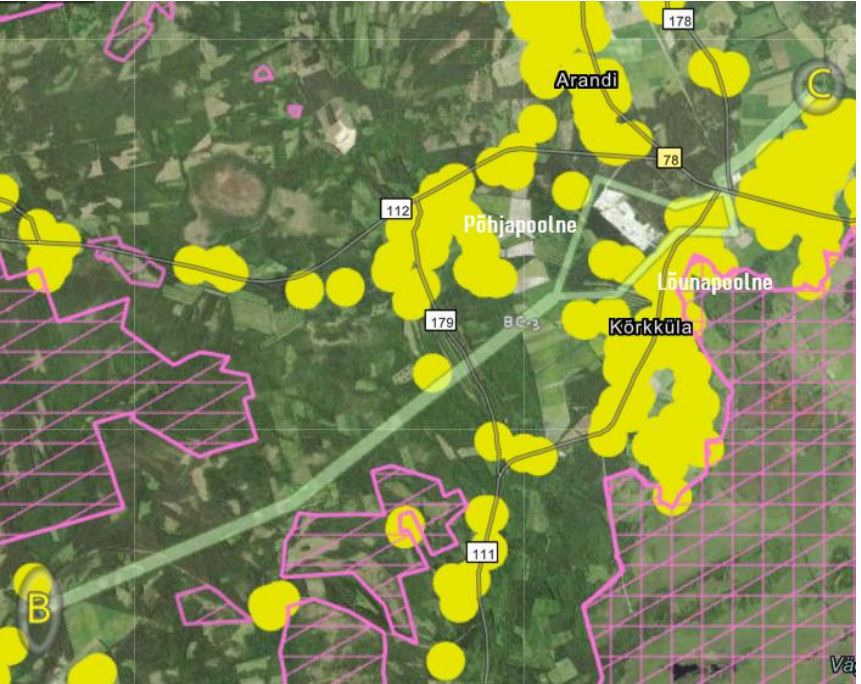
Punkti I	3_Kaabel	46685	1	0	Õhuliini üleminek merekaabliks asub rannikust 1260 m kaugusel ja Natura alast 950 m kaugusel (kõrvaloleval fotol roosa viirutusega).	
A-B	AB-1	1349381	3	6757	Möödub elamualadest põhjapoolt. Ei ole puutumust Natura alaga. Kaks liini mahub ühte koridori.	

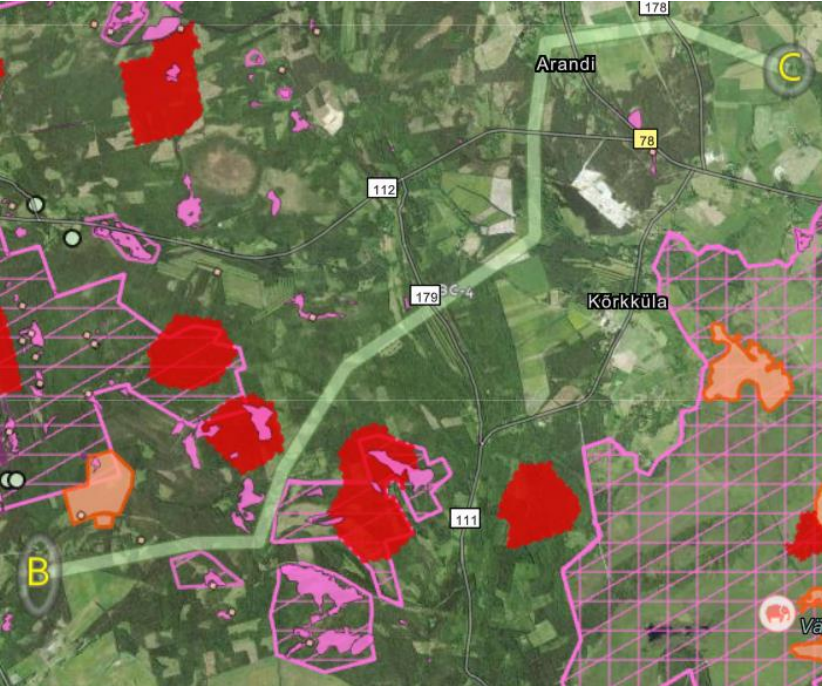
AB-2	1344739	4	6729	Möödub elamualadest põhjapoolt. Ei ole puutumust Natura alaga. Kaks liini mahub ühte koridori. On sirgem juhul kui valida lõigu B-C lõunapoolne suund.	
AB-3	1422202	5	9793	Nurgapunkt asub riigimaal. Lõigu esimeses osas mahub kaks liini koridori. Pärast hargnemist asub põhjapoolne koridor suures osas haritaval maal, nurgapost on riigimaal.	

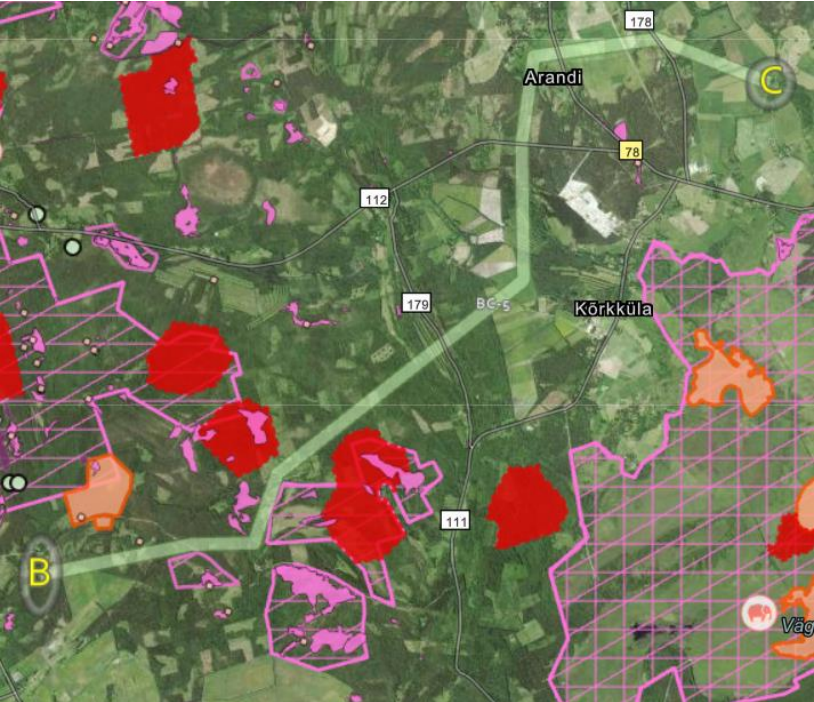
AB-4	1154936	3	5775	Kõige lühem liinikoridor A-B lõigus. Nurgaposti saab paigutada olemasoleva tee kõrvale. Liinikoridor on lähedal Natura alale (kõrvaloleval fotol roosa viirutusega).	
AB-5	1154795	4	5774	Kui valida B-C lõigu lõunapoolne koridor, on tegemist kõige lühema A-B lõiguga. Möödub Natura alast lähedalt (kõrvaloleval fotol roosa viirutusega). Nurgapost võimalik paigutada olemasoleva tee kõrvale	

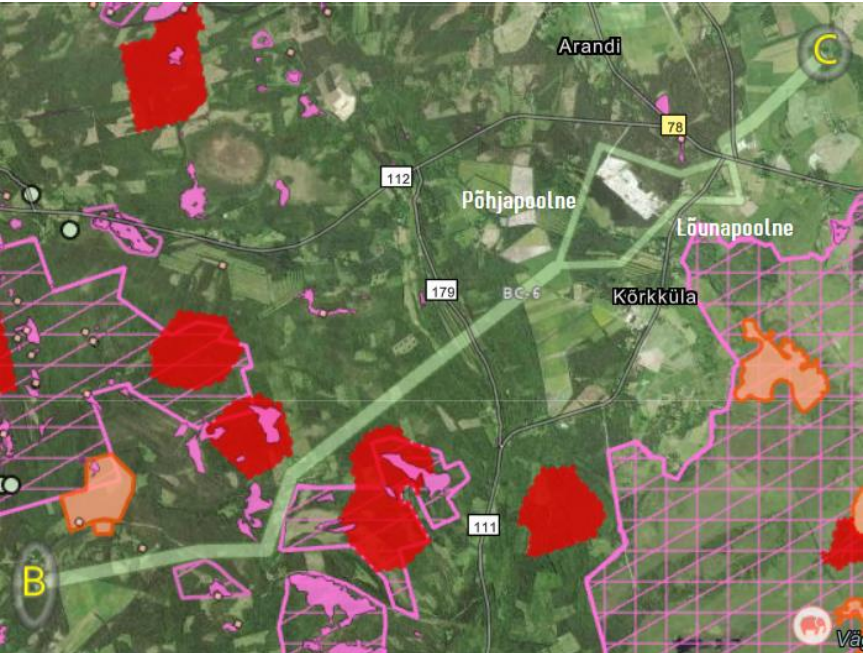
B-C	BC-1	2925692	7	14640	Koridor läbib II kategooria kaitsealuse liigi leiukohta (kõrvaloleval fotol kuvatud roosa polügoonina). Koridor on sirge. Mõned nurgapostid on võimalik paigutada olemasoleva tee lähedale. Põhjapoolses osas pole puutumust elamuhoonete kaitsetsooniga.	
-----	------	---------	---	-------	---	---

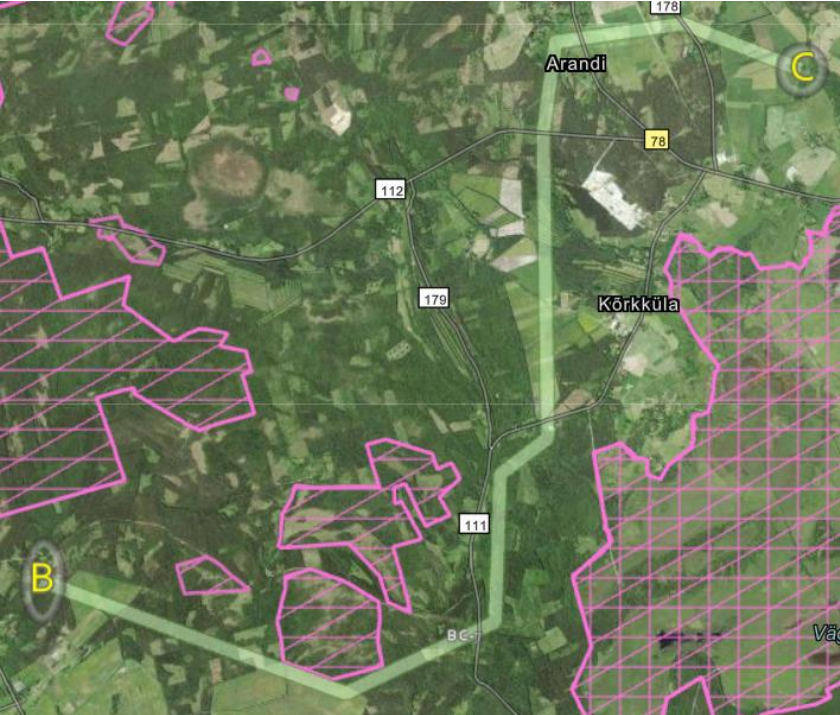
	BC-2	2941970	6	14719	Liini läänepoolne osa on suhteliselt sirge, aga läbib II kategooria kaitsealuse taime leiukohta (kõrvaloleval fotol esitatud roosa polügoonina). Mõned postid on võimalik paigutada olemasoleva tee kõrvale. Põhjapoolsemas osas pole puutumust elamute kaitsetsooniga.	
--	------	---------	---	-------	---	---

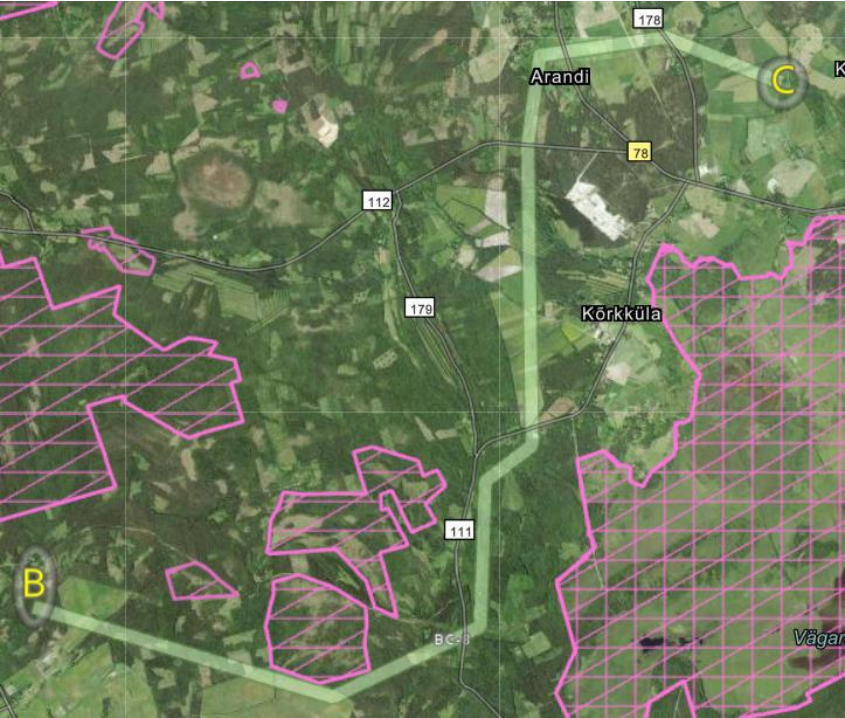
	BC-3	2802932	12	16832	Liin läänepoolne osa on üsna sirge, aga läbib II kategooria kaitsealuse taime leiukohta. Möödub kõikidest kaitsetsoonidest väga lähedalt (kõrvaloleval fotol kollasega esitatud 250 m puhvertsoon elamutest).	
--	------	---------	----	-------	---	---

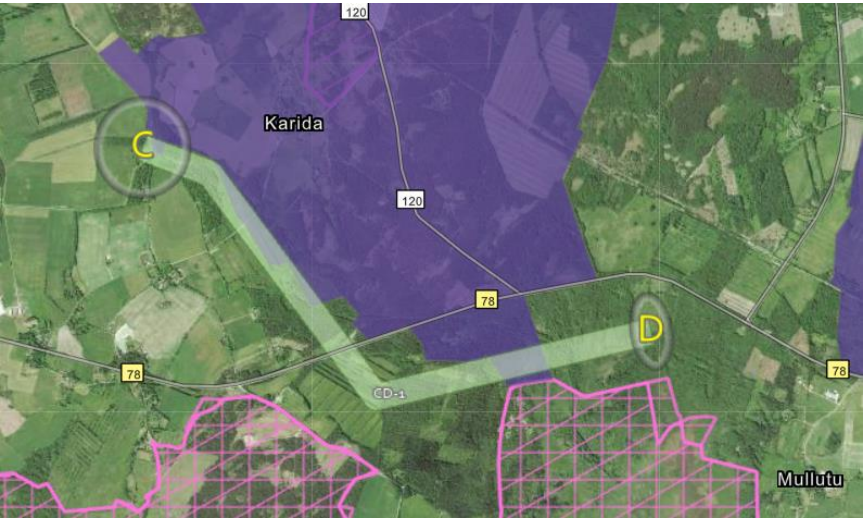
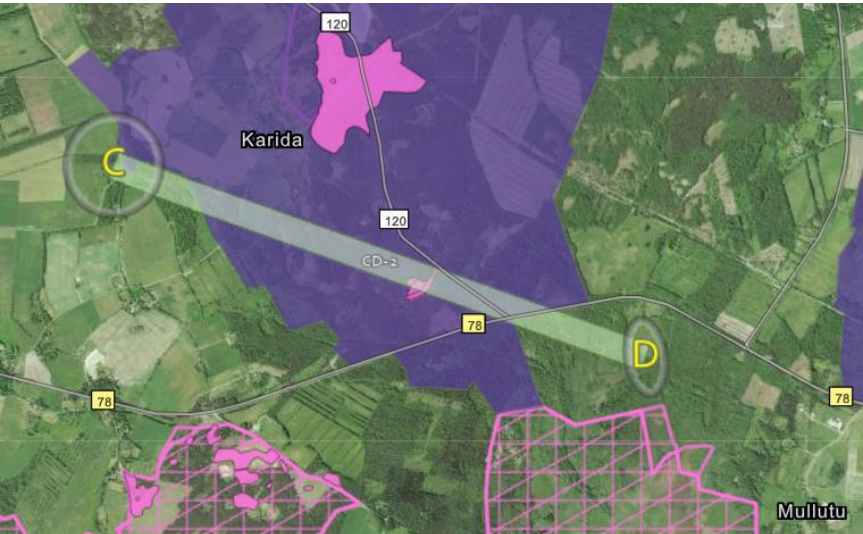
	BC-4	3015884	10	15094	Väldib kõiki kaitsevööndeid, kuid möödub Natura alast ja kaitsealustest liikidest väga lähedalt (kõrvaloleval fotol kujutatud roosa viirutusega, oranžide ja punaste polügoonidena). Mitmeid tugiposte on võimalik paigutada olemasoleva tee äärde riigimaale.	
--	------	---------	----	-------	--	---

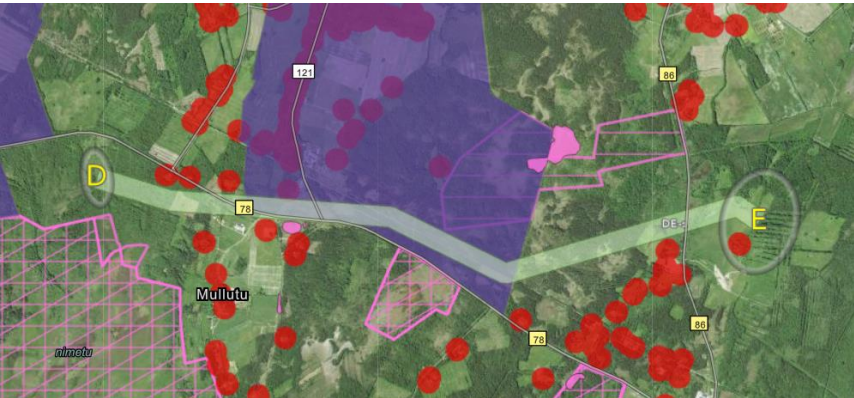
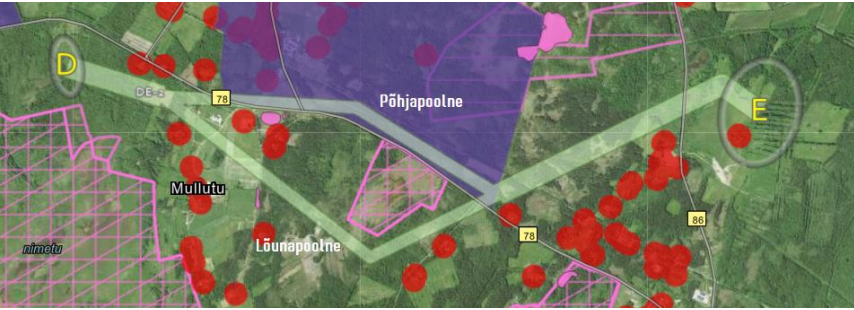
	BC-5	3031594	7	6158	Väldib kõiki kaitsevööndeid, aga möödub Natura alast ja kaitsealustest liikidest väga lähedalt (kõrvaloleval fotol kujutatud roosa viirutusega, oranžide ja punaste polügoonidena). Mitmeid tugiposte on võimalik paigutada olemasoleva tee äärde riigimaale.	
--	------	---------	---	------	---	---

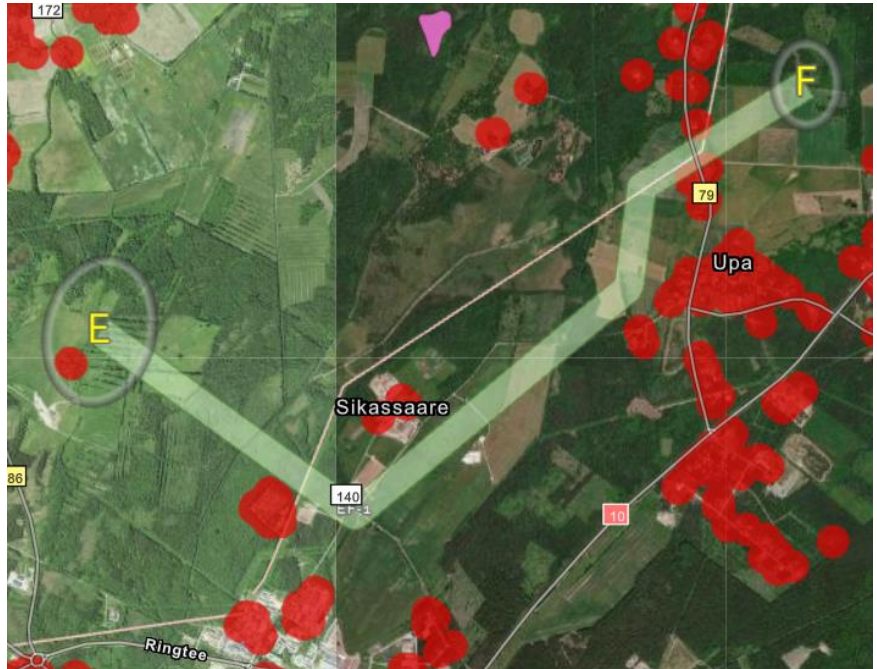
	BC-6	2892701	14	17286	Möödub Natura aladest ja kaitsealadest väga lähedalt (kõrvaloleval fotol kujutatud roosa viirutusega, oranžide ja punaste polügoonidena) ning jääb osaliselt elumajade kaitsetsooni. Mitmed nurgapostid on võimalik paigutada riigimaale.	
--	------	---------	----	-------	---	---

	BC-7	3669262	8	13927	Liin möödub Natura alasti lähedalt (kõrvaloleval fotol roosa viirutusega), kuid puutumus Natura alaga ja teiste kaitsevöönditega puudub. Liin on alternatiiviks samas lõigus põhjapool asuvatele liinikoridoridele, mis läbivad kaitsealasi.	
--	------	---------	---	-------	--	---

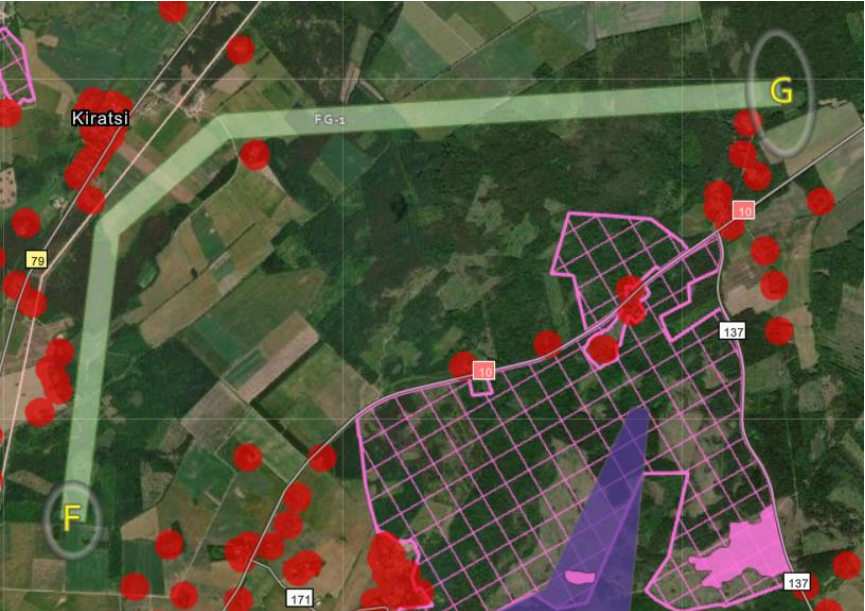
BC-8	3647932	7	18252	Liin möödub Natura ala lähedalt (kõrvaloleval fotol kujutatud roosaga), kuid otsene puutumus Natura ala ja teiste kaitsevöönditega puudub. Koridor on alternatiiviks samas lõigus põhjapool asuvatele koridoridele, mis läbivad kaitsevööndeid. Liinikoridor sobib AB-2 ja AB-5 koridoride jätkamiseks.	
------	---------	---	-------	---	---

C-D	CD-1	937947	2	4694	Liinikoridor riivab miljööväärtuslikku ala (kõrvaloleval fotol lilla polügoon) ning möödub Natura ala lähedalt (kõrvaloleval fotol roosa viirutus). Elamualade kaitsevööndise liinikoridor ei jää. Kõik tugipostid on võimalik paigutada riigimaale.	
	CD-2	802261	0	4011	Liinikoridor on kõige sirgem tee punktide C ja D vahel, kuid läbib miljööväärtusliku ala (kõrvaloleval fotol lilla polügoonina) ning II kat kaitsealuse taime elupaika (kõrvaloleval fotol roosa polügoonina). Selle liinikoridori puhul pole	

					nurgaposte vaja rajada.	
D-E	DE-1	1303498	4	6520	Liinikoridor riivab elamualade kaitsetsoone (kõrvaloleval fotol punasega), möödub väga lähedalt Natura linnualast (kõrvaloleval fotol roosa viirutus) ning läbib miljööala. Koridori mahub 2 liini.	
	DE-2	1513461	6	10423	Koridor möödub Natura aladest väga lähedalt, läänepoolses osas on kaitsetsoonid ning hoonete vaheline ala kitsas, seetõttu hargnevad liinid kahte trassikoridori. DE-2 trassikoridor	

					riivab eluhoonete kaitsevööndit, kuid vähem kui alternatiivne DE-1 koridor.	
E-F	EF-1	1272026	4	6368	Liinikoridori idapoolses osas on trassikoridor märgitud olemasolevas liinikoridoris, kuid olemasolevat koridori on vaja laiendada. Koridori laiendus ulatub hoonete kaitsetsooni.	

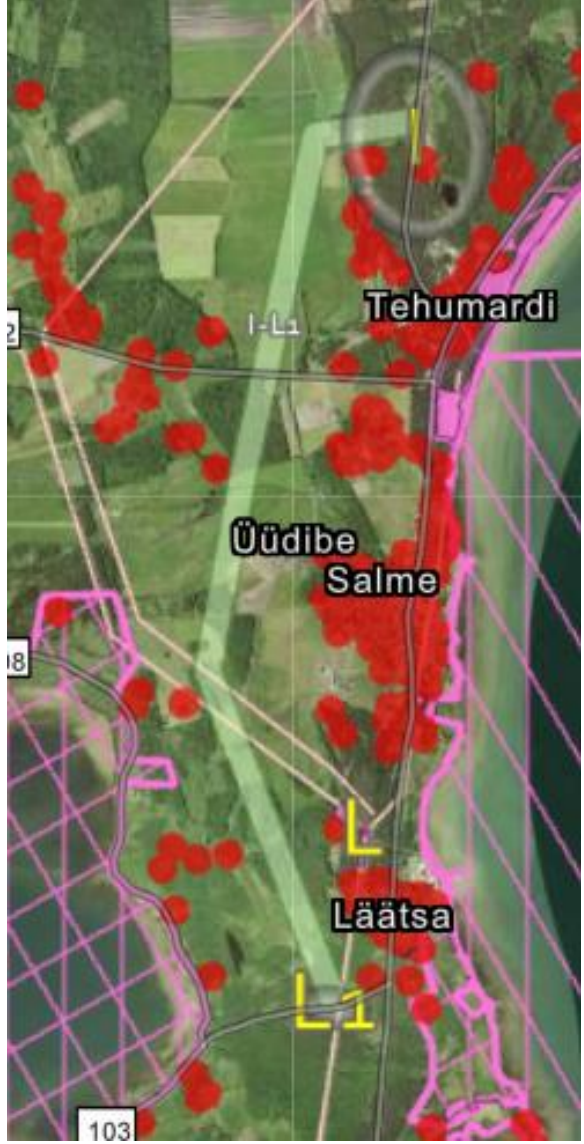
	EF-2	1271789	3	6366	Koridor on alternatiiviks idapoolses osas olemasoleva trassikoridori laiendamisele, kuid läbib hoonete kaitsetsooni. Selle liinikoridori saab jätkata sirgjooneliselt F punktist üle minnes.	
--	------	---------	---	------	---	---

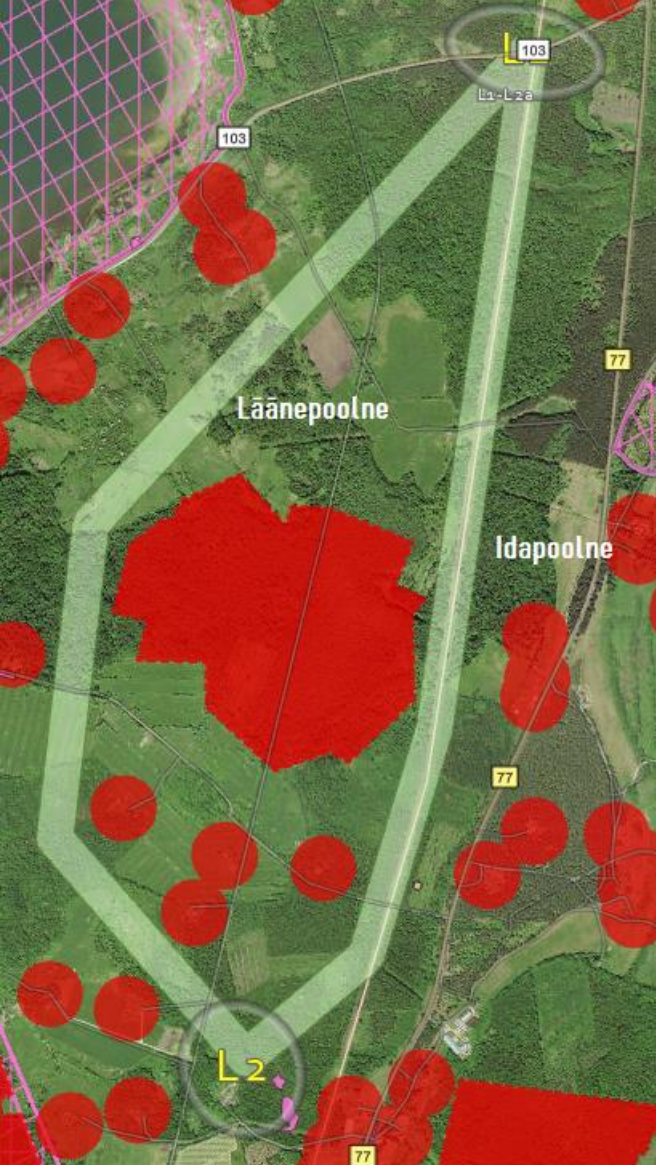
F-G	FG-1	1527076	4	7637	Koridor on kõige sirgem tee punktist F punkti G, vältides maksimaalselt kaitsealasid.	
-----	------	---------	---	------	---	---

FG-2	1839043	3	9203	Koridori põhjapoolne osa kulgeb mööda olemasolevat trassikoridori, mille laiendamise tulemusel ulatub uus liinikoridor elamute kaitsetsooni. Seda liini saab jätkata sirgjooneliselt, G punktist üle minnes	
------	---------	---	------	--	--

	GH	2225058	4	11126	Koridor kulgeb võimalikult sirgelt, vältides hoonete ja kaitsealuste loodusobjektide kaitsetsoone. Üks nurgapost on võimalik paigutada riigimaale.	
A-I	AI-1	3011608	7	14905	Koridor ei puutu kaitsealasid ega kaitsetsoone, möödub Natura alast lähedalt. Kulgeb suures osas riigimaal (kõrvaloleval fotol rohelisega). Mitmed tugipostid saab paigutada olemasoleva tee äärde.	

AI-2	3009297	6	14890	Koridor ei puutu kaitsealasid ega kaitsetsoone, möödub Natura alast lähedalt. Kulgeb suures osas riigimaal. Mitmed tugipostid saab paigutada olemasoleva tee äärde.	
------	---------	---	-------	--	--

I-M	I-L1	1406319	4	7036	Liin ristub olemasolevate elektriliinidega. Koridor ei puuduta kaitsevööndeid. Olemasolev liinikoridor on elamute ja kaitsealade vahel ning koridori laiendamine toimuks elamute kaitsetsoonis. Seetõttu on planeeritav koridor viidud kaitsealadest eemale. Üks tugipost on võimalik paigutada riigimaale, üks tugipostidest on võimalik paigutada olemasoleva tee lähedusse, olemasoleva liini koridori.	
-----	------	---------	---	------	---	--

L1-L2a	817104	6	7358	L1-L2 kontrollpunktide piirkonda jääb I kategooria kaitsealune taim (kõrvaloleval fotol roosa polügoonina). Ainus võimalus kõiki välistavaid kriteeriume vältida on viia 60+60 m läbimõõduga liinikoridorid mõlemalt poolt kaitsealuse liigi elupaika. Kahe trassi vahele jääb I kaitsekategooria – merikotka – elupaik (kõrvaloleval fotol punase polügoonina). L1 nurgapunkt on võimalik paigutada riigi maale, olemasoleva tee kõrvale.	
--------	--------	---	------	---	--

L1-L2b	683726	5	3419	100+100 lähimõõduga koridor ei mahu kaitsealade vahele selliselt, et puutumust ei oleks. Olemasolevat liinikoridori tuleks laiendada, kuid laiendamine toimuks kas kaitsealuse liigi (kõrvaloleval fotol roosa polügoon) elupaiga või elamute kaitsetsooni arvelt (kõrvaloleval fotol punane ring). Koridor möödub I kaitsekategooria liigi – merikotkas – elupaiga lähedalt.	
--------	--------	---	------	--	--

L2-M	4006702	7	20037	Liin kulgeb võimalikult sirgjooneliselt, vältides elamualade ja kaitsealuste liikide kaitsetsoone. Olemasolevat liinikoridori pole võimalik kasutada, kuna see asub elamualade vahel ning läbib Kura kurgu loodusala	
------	---------	---	-------	---	--

	M_Kaabel		1	Õhuliini üleminekukoht kaabliks asub ca 600 m kaugusel rannikul olevast Natura 2000 alast. Üleminekukoht on võimalik rajada olemasoleva tee lähedusse.	
--	----------	--	---	---	---

3. Trassikoridoride võrdlemine

Järgnevalt on esitatud erinevate trassikoridori alternatiivide võrdlustulemused kontrollpunktide A-H, A-I ning A-M vahel. Kontrollpunkt A tähistab merekaabli üleminekukohta õhuliiniks, kontrollpunktid H, I ning M tähistavad õhuliinilt merekaabliks üleminekukohta. Eelistused on kujundatud piirkondade kaupa (vt selgitusi ptk 2).

Detailsed võrdlustulemused on maatriksina lisatud käesolevale aruandele (Lisa 2).

Joonis 7. Trassikoridoride võrdlemise piirkonnad

3.1. Eelistatud trassikoridor lõigus A-H

Eelistatud trassikoridori kujundamise aluseks on valdavalt elamute ja elamualade paiknemine, Natura 2000 ja teiste looduskaitsete piirangute olemasolu ning tehnilised kriteeriumid – ennekõike võimalikult lühike ja sirge trassikoridor, kui see on muid kriteeriumide valdkondi silmas pidades võimalik.

Joonis 8. Eelistatud trassikoridori skeem lõigus A-H. Joonisel kuvatud eelistatud trassikoridori kulgemine Natura 2000 alade (roosa viirutus) ning elamute (punasega) taustal.

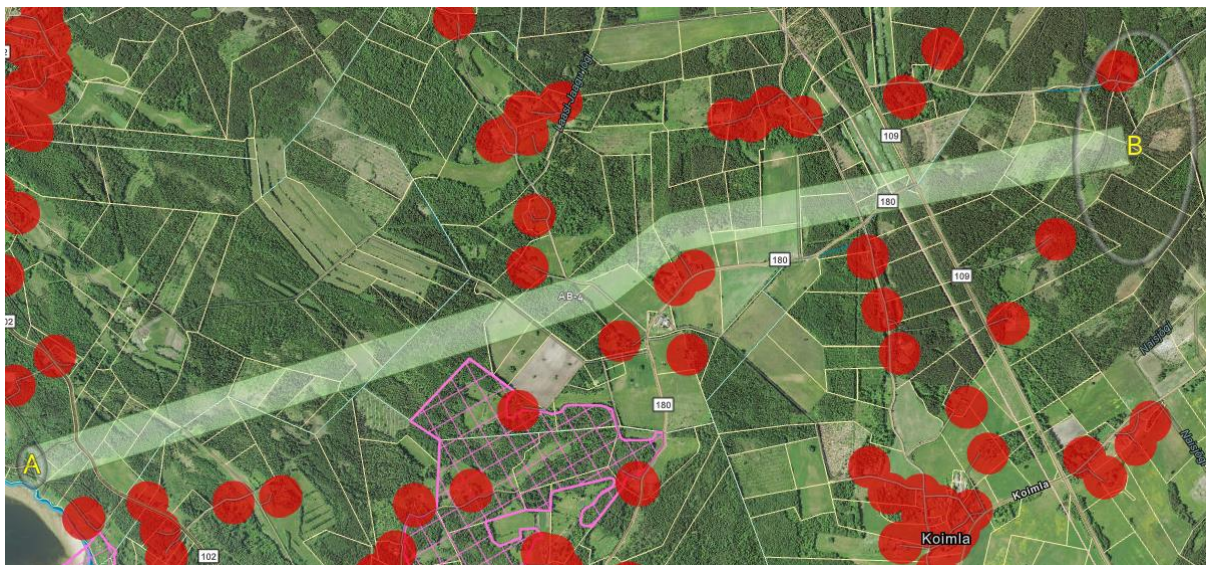
3.1.1. Võrdlustulemused piirkonnas A-B

Joonis 9. Võrreldud trassikoridorid piirkonnas A-B

Summaarne eelistus

Kokkuvõtvalt saab piirkonnas A-B eelistuse trassikoridor AB-4, kuna see vastab enim tehnilistele kriteeriumidele – kõige lühem ja sirgem võimalik koridor, mistõttu on tegemist ka kõige odavama koridoriga antud lõigus. Ka sotsiaalmajanduslike kriteeriumide (nt kaugus elamutest) lõikes on tegu kõige soodsama koridoriga. Kuna looduskriteeriumide vaates – nt Natura 2000 alade lähedus, puutumus I ja II kaitsekategooria liikidega – ei ole antud lõigus väga tugevat eelistust ühelgi koridoril, tuleb eelistuse kujundamisel lähtuda tehnilistest kriteeriumidest, kui trassikoridori visandamise baaskriteeriumist.

Joonis 10. Eelistatud trassikoridor piirkonnas A-B

Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes saab tugeva eelistuse trassilõik AB-4, kuna trassikoridori puhveralasse (250 meetrit) jääb kõige vähem elamuid, trassikoridor eeldab kõige väiksema hulga erametsa raadamist ning eraomandis olevate maade hulk trassikoridoris on kõige väiksem.

KOOND	AB-1	AB-2	AB-3	AB-4	AB-5
Elamuga elumumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine					
Elamuga elumumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine					
Elu- või ühiskondlikud hooned					
Kõrval- või tootmishooned					
Väärtuslikud maastikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud					
Tiheasustusalade paiknemine					
Puhkealade läbimine					
Raadatava erametsa pind					
Raadatava riigimetsa pind					
Maardlad ja mäeeraldised					
Põllumajanduslik maakasutus					
Kehtestatud detailplaneeringutega alad					
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused					
Eraomandis olevad katastriüksused					
Avalikus omandis olevad katastriüksused					

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide lõikes on trassikoridorid suhteliselt võrreldavad. Mitte-eelistuse (kuigi mitte tugeva) saab trassilõik AB-3, kuna sellesse trassikoridori jääb 1 kultuuripärandi objekt. Võrdlustulemustes on ülejäänud trassikoridorid loetud võrdseteks.

KOOND	AB-1	AB-2	AB-3	AB-4	AB-5
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseseadusele)					
Kalmistud					
Kirikud ja pühakojad					
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)					
Kohaliku kaitse alused alad ja objektid					
Miljööväärtuslikud alad					

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskeskkonna kriteeriumide lõikes saab eelistuse trassikoridor AB-2, kuna see on eelistatud (kuigi nõrgalt) Natura 2000 puutumuse kontekstis ning ta lõikab III kaitsekategooria liikide elupaiku vähem. Looduskeskkonna kriteeriumide lõikes on üldjuhul kõik koridorid mitte-eelistatud, kuna omavad kõik puutumust Natura 2000 võrgustiku aladega (mööduvad alade lähedalt) ning koridoride vahetus läheduses (kuni 200 m koridori välisservast) asuvad I kaitsekategooria liigid.

KOOND	AB-1	AB-2	AB-3	AB-4	AB-5
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)					
I ja II kaitsekategooria liigid					
III kaitsekategooria liigid					
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile ja kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)					
Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine					
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad					

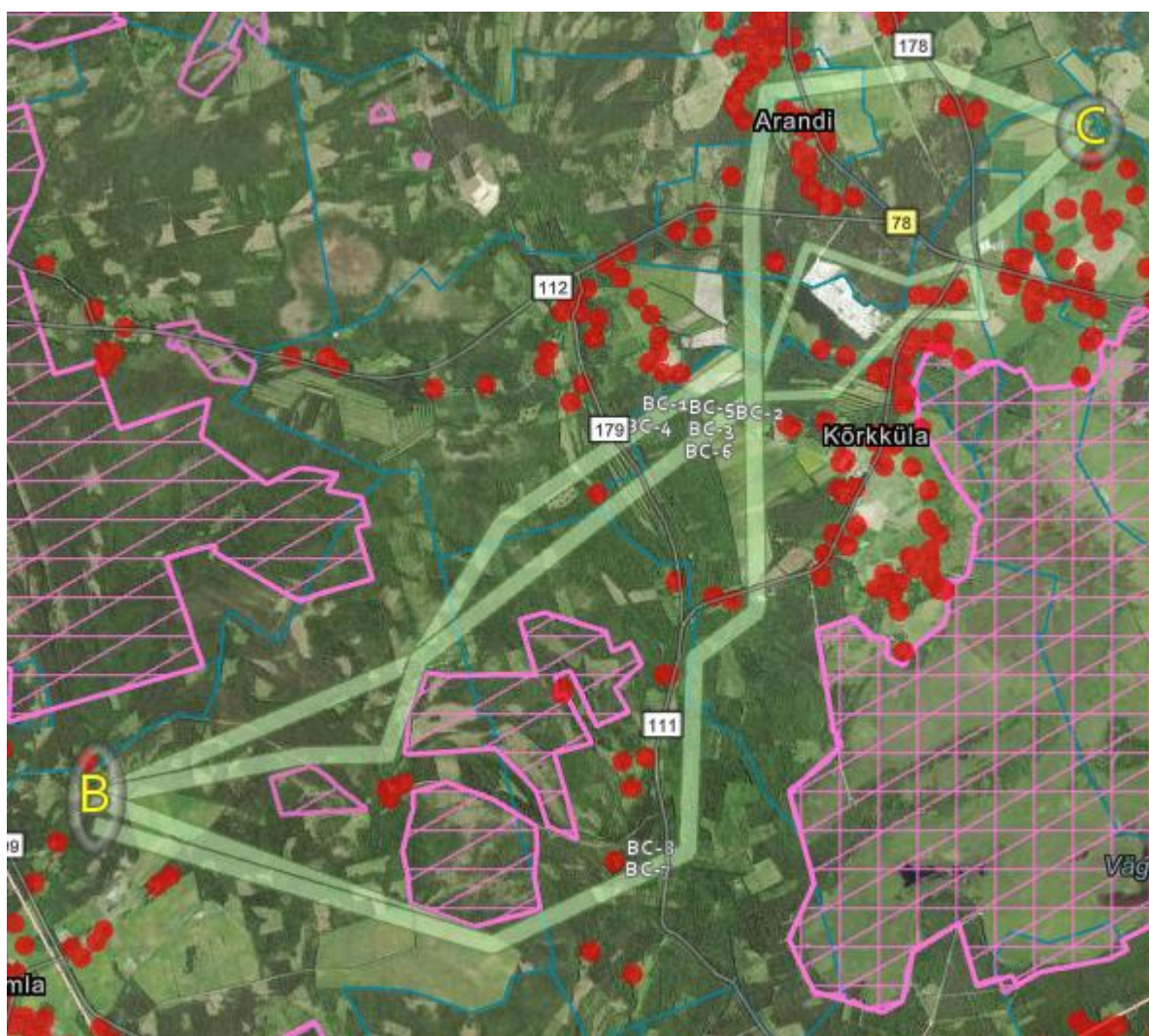
Tehnilised kriteeriumid

Tehniliste kriteeriumide lõikes saab eelistuse trassikoridor AB-4, mis on kõige lühem (5,78 km), mistõttu summaarselt ka odavam. Ka trassikoridoride pöörete (nurgapostide arv) on antud trassil kõige lühem, mis annab samuti tugeva eelistuse teiste koridoride ees. Näiteks mitte-eelistatud AB-3 on eelistatud koridorist AB-4 ligi kaks korda pikem.

KOOND	AB-1	AB-2	AB-3	AB-4	AB-5
-------	------	------	------	------	------

Trassikoridori pikkus					
Trassikoridori pöörete arv					
Trassikoridori maksumus					
Rajamise ja hooldamise keerukus					
Ristumised olemasolevate taristuelementidega					
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine					

3.1.2. Võrdlustulemused piirkonnas B-C

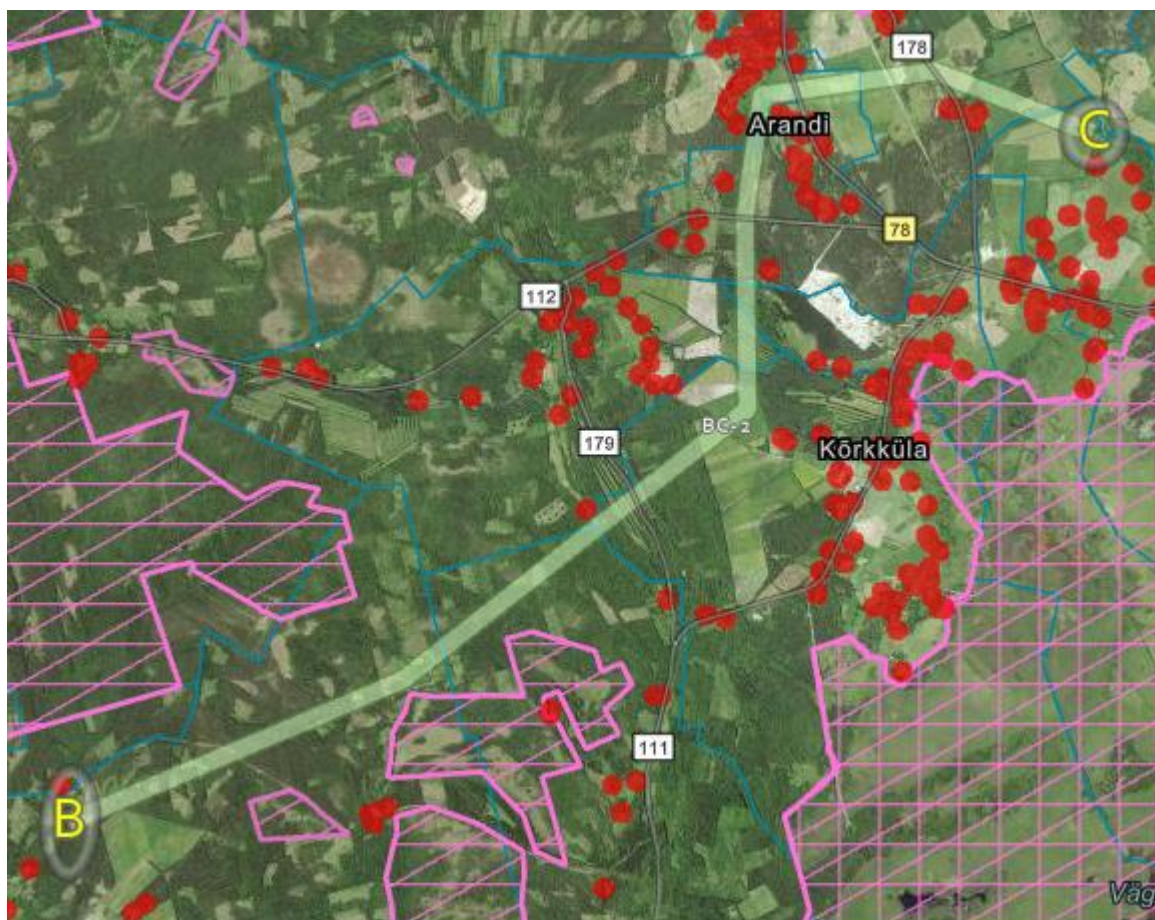

Joonis 11. Võrreldud trassikoridorid piirkonnas B-C

Summaarne eelistus

Kokkuvõtvalt saab piirkonnas B-C eelistuse trassikoridor BC-2, kuna see vastab enim tehnilistele kriteeriumidele – kõige lühem võimalik koridor, mistõttu on tegemist ka kõige odavama koridoriga antud lõigus. Ka sotsiaalmajanduslike kriteeriumide (nt kaugus elamutest) lõikes on tegu kõige soodsama koridoriga. Kuna looduskriteeriumide vaates – nt Natura 2000 alade lähedus, puutumus I

ja II kaitsekategooria liikidega – ei ole antud lõigus väga tugevat eelistust ühelgi koridoril, tuleb eelistuse kujundamisel lähtuda tehnilistest kriteeriumidest, kui trassikoridori visandamise baaskriteeriumist.

Joonis 12. Eelistatud trassikoridor lõigus B-C

Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes saab piirkonnas B-C eelistuse koridorid BC-1, BC-2, BC-7 ning BC-8. Tegemist on koridoridega, millel kõigil on mingi kriteeriumi lõikes tugev eelistus:

- Koridorid BC-1 ja BC-2 domineerivad trassikoridorist 250 meetri kaugusele jäävate elamute vähesusega (9), kui mitte-eelistatud koridorides on see näitaja 14.
- Koridorid BC-1 ja BC-2 saavad eelistuse BC-7 ja BC-8 ees raadamist vajava erametsa pindala osas. Samas raadamist vajava riigimetsa pindalade osas on suurusjärgud sarnased.
- Koridorid BC-7 ja BC-8 saavad eelise trassikoridori jäävate avalikus omandis olevate katastriüksuste pindala osas.

Kuigi summaarselt on BC-7 ja BC-8 osas tugevaid eelistusi enam, tuleb baaskriteeriumi „elu- või ühiskondlikud hooned“ tugeva eelistuse tõttu lugeda samaväärseks ka koridorid BC-1 ja BC-2.

KOOND		BC-1	BC-2	BC-3	BC-4	BC-5	BC-6	BC-7	BC-8
Elamuga sihtotstarbega läbimine	elamumaa kinnistu								

Elamuta elamumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine								
Elu- või ühiskondlikud hooned								
Kõrval- või tootmishooned								
Väärtuslikud maastikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud								
Tiheasustusalade paiknemine								
Puhkealade läbimine								
Raadatava erametsa pind								
Raadatava riigimetsa pind								
Maardlad ja mäeeraldised								
Põllumajanduslik maakasutus								
Kehtestatud detailplaneeringutega alad								
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused								
Eraomandis olevad katastriüksused								
Avalikus omandis olevad katastriüksused								

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide osas on ainsaks eelistuse kujunemise aluseks kultuuripärandi objektide arv trassikoridoris. Selle tõttu saavad eelistuse BC-6 ja BC-8, mille mõlemasse koridori jääb 5 kultuuripärandi objekti. Antud objektide hulk trassikoridoris võib valla üldplaneeringu koostamise käigus muutuda, kuna tegu ei ole muinsuskaitseaduse kaitse all olevate objektidega.

Teiste kultuuriliste kriteeriumide lõikes on trassikoridorid võrdsed.

KOOND	BC-1	BC-2	BC-3	BC-4	BC-5	BC-6	BC-7	BC-8
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseadusele)								
Kalmistud								
Kirikud ja pühakojad								
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)								

Kohaliku kaitse alused alad ja objektid								
Miljööväärtuslikud alad								

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskeskkonna kriteeriumide lõikes saab tugeva eelistuse koridor BC-3, kuna koridori puutumus Natura 2000 aladega kui looduskeskkonna vaates suurima konfliktala osas, on antud koridoril väikseim. Kuigi koridor saab mitte-eelistuse I ja II kaitsekategooria puutumuse osas, on see suuresti võrdne või sarnane teiste koridoridega, mis ei vähenda koridori tugevat eelistust.

Looduskeskkonna kriteeriumide lõikes on üldjuhul kõik (õhuliini) koridorid mitte-eelistatud, kuna omavad kõik puutumust Natura 2000 võrgustiku aladega (mööduvad alade lähedalt) ning koridoride vahetus läheduses (kuni 200 m koridori välisservast) asuvad I kaitsekategooria liigid.

KOOND	BC-1	BC-2	BC-3	BC-4	BC-5	BC-6	BC-7	BC-8
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)								
I ja II kaitsekategooria liigid								
III kaitsekategooria liigid								
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile või kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)								
Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine								
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad								

Tehnilised kriteeriumid

Tehniliste kriteeriumide lõikes saavad tugeva eelistuse BC-1 ja BC-2, kuna tegu on kõige lühemate koridoridega, mis omakorda tähendab kõige soodsama maksumusega koridore. Tugev eelistus on kujunenud ka olemasolevate koridoridega ristumise osas. Pöörete arvu ehk nurgapostide vajaduse osas tõuseb esile, kuigi mitte suure eduga, koridor BC-2 (6 versus 7 nurgaposti). Kokkuvõtvalt on koridorid BC-1 ja BC-2 tehniliste kriteeriumide lõikes praktiliselt võrdsed ning eelistuse kujunemise aluseks kokkuvõtvalt on teised kriteeriumide valdkonnad ning nendes kujunenud trassikoridori eelistused.

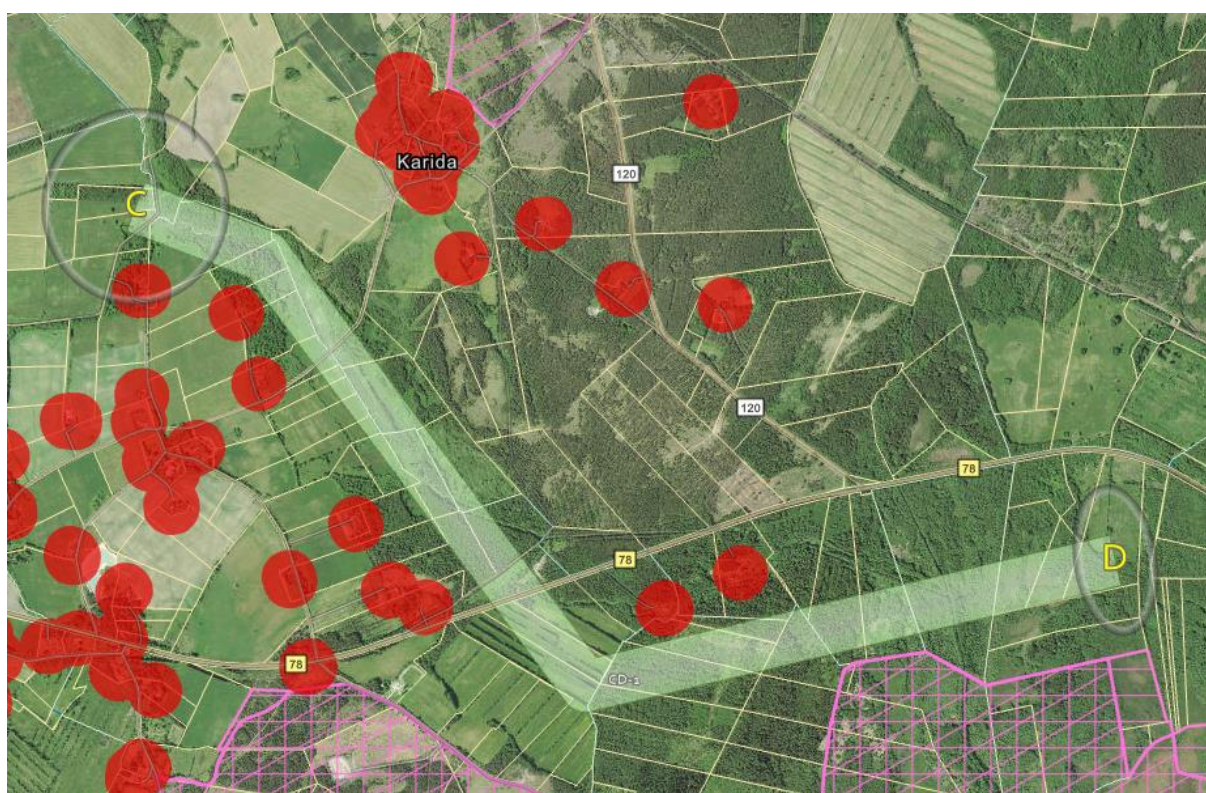
KOOND	BC-1	BC-2	BC-3	BC-4	BC-5	BC-6	BC-7	BC-8
Trassikoridori pikkus								
Trassikoridori pöörete arv								
Trassikoridori maksumus								
Rajamise ja hooldamise keerukus								

Ristumised olemasolevate taristuelementidega								
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine								

3.1.3. Võrdlustulemused piirkonnas C-D

Summaarne eelistus

Kokkuvõtvalt saab piirkonnas C-D eelistuse trassikoridor CD-1, kuna see vastab enim looduslikele kriteeriumidele ning saab eelise miljööala läbimise ulatuse osas. Kuigi tehniliselt on tegemist veidi pikema (ca 700 m ning üks nurgapost) trassiga, kui samas piirkonnas võrreldav koridor CD-2, on looduslikud ja kultuurilised kriteeriumid piisavalt kaalukad, et anda koridorile CD-1 tugev eelis.

Joonis 13. Eelistatud trassikoridor lõigus C-D

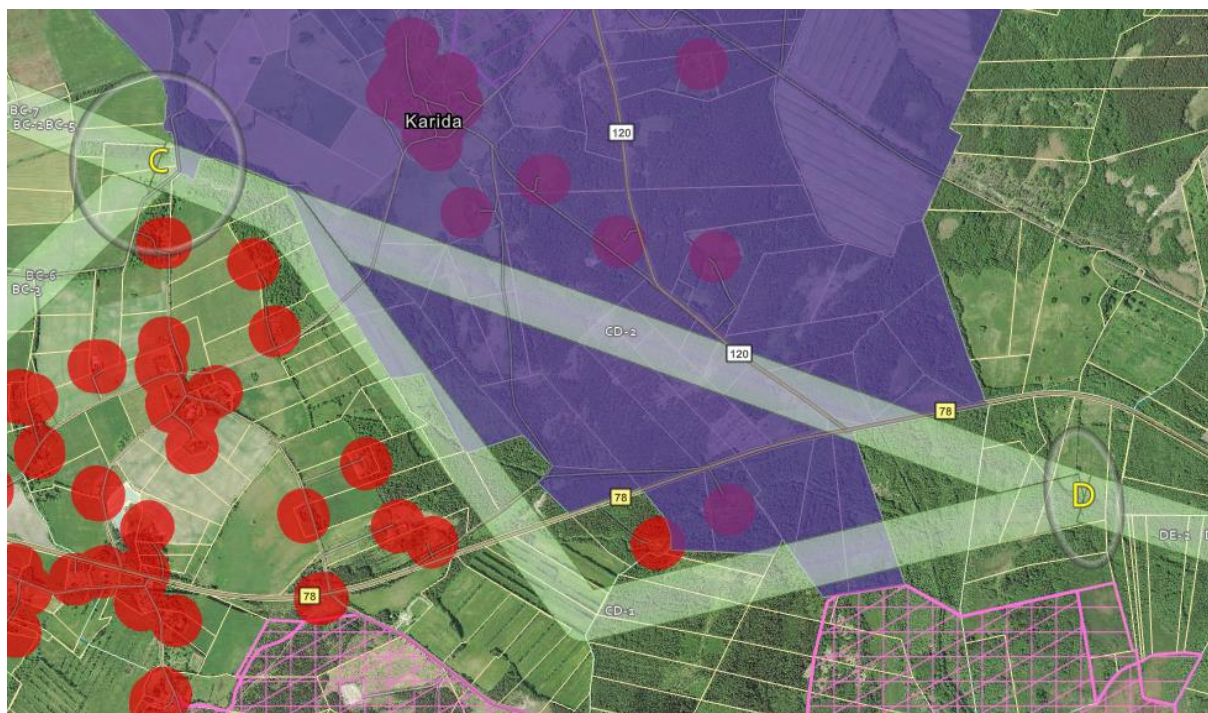
Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes saab piirkonnas C-D eelistuse koridor CD-2. Kuigi eelistus ei ole tugev ning selle valdavaks mõjutajaks on põllumajandusliku maakasutuse suurem hulk koridori CD-1 ees, on eelistuse kujundajaks ka eraomandis oleva maa väiksem hulk võrreldes CD-1-ga (CD-2 vastav näitaja 54 ha, CD-1 puhul 70 ha). Kuna CD-1 saab näiteks raadatava erametsa osas ning üldiselt eramaa hulga osas mitte-eelistused, kui CD-2-l on mitte-eelistusi üks – raadatava riigimetsa pindala hulk.

KOOND	CD-1	CD-2
Elamuga elumumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elamuga elumumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elu- või ühiskondlikud hooned		
Kõrval- või tootmishooned		
Väärtuslikud maastikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud		
Tiheasustusalade paiknemine		
Puhkealade läbimine		
Raadatava erametsa pind		
Raadatava riigimetsa pind		
Maardlad ja mäeeraldised		
Põllumajanduslik maakasutus		
Kehtestatud detailplaneeringutega alad		
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused		
Eraomandis olevad katastriüksused		
Avalikus omandis olevad katastriüksused		

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide osas on ainsaks eelistuse kujunemise aluseks miljööväärtuslike alade läbimine. Kuigi pindalalt (hektarites) läbivad mõlemad võrreldavad trassikoridorid valla üldplaneeringuga kavandatud Karida miljööväärtuslikku ala praktiliselt võrdselt – 2,47 ha vs 2,78 ha – läbib CD-1 miljööala selle servalt, samas kui CD-2 kulgeb läbi miljööala selle keskosast. Sellest tulenevalt saab kultuuriliste kriteeriumide lõikes eelise (mitte tugeva) CD-1.

Joonis 14. Trassikoridoride CD-1 ja CD-2 paiknemine miljöövärtusliku ala suhtes (vt joonisel lilla polügoonina).

Teiste kultuuriliste kriteeriumide lõikes on trassikoridorid võrdsed.

KOOND	CD-1	CD-2
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseseadusele)		
Kalmistud		
Kirikud ja pühakojad		
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)		
Kohaliku kaitse alused alad ja objektid		
Miljöövärtuslikud alad		

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskeskkonna kriteeriumide lõikes saab tugeva eelistuse koridor CD-1, kuna koridoril puudub puutumus I, II ja III kaitsekategooria liikidega. Koridori CD-2 puhul läbib koridor II kaitsekategooria taimeliigi kasvukohta ning nelja III kaitsekategooria liigi elupaika. CD-2 läbib ka suuremas mahus maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustikku⁸.

⁸ Rohevõrgustiku paiknemine täpsustatakse Saaremaa valla üldplaneeringu koostamisel. Üldplaneeringu koostamisel on muuhulgas võimalik täpsustada rohevõrgustiku paiknemist või kavandada rohevõrgustiku toimimiseks leevendavad meetmed.

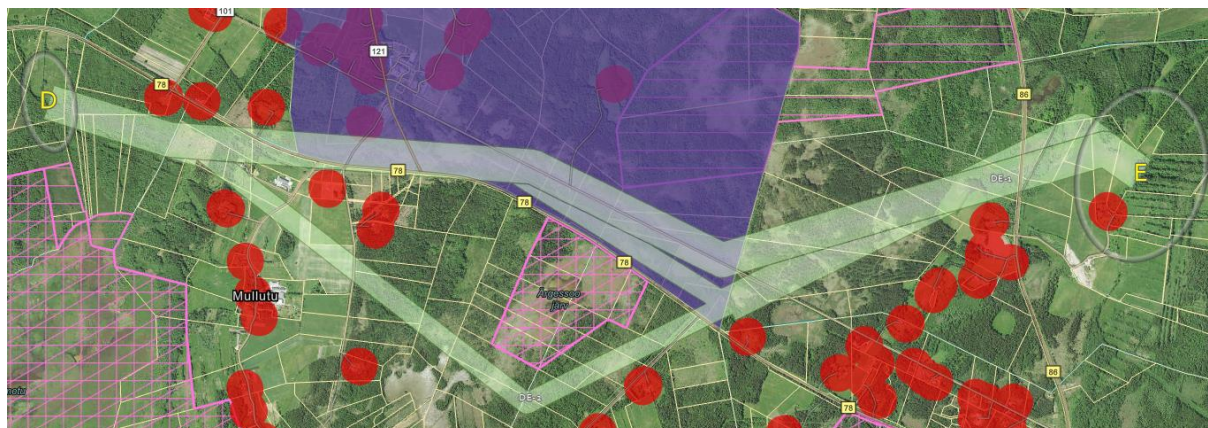
KOOND	CD-1	CD-2
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)		
I ja II kaitsekategooria liigid		
III kaitsekategooria liigid		
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile va kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)		
Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine		
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad		

Tehnilised kriteeriumid

Tehniliste kriteeriumide lõikes saab tugeva eelistuse CD-2, kuna tegu on kõige lühema ja võimalikult sirge koridoriga, mis omakorda tähendab kõige soodsamat maksumust. CD-1 on võrreldes CD-2-ga veidi pikem, mistõttu kokkuvõttes kallim, kuid vahe ei ole tugevat mitte-eelistust tekitav.

KOOND	CD-1	CD-2
Trassikoridori pikkus		
Trassikoridori pöörete arv		
Trassikoridori maksumus		
Rajamise ja hooldamise keerukus		
Ristumised olemasolevate taristuelementidega		
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine		

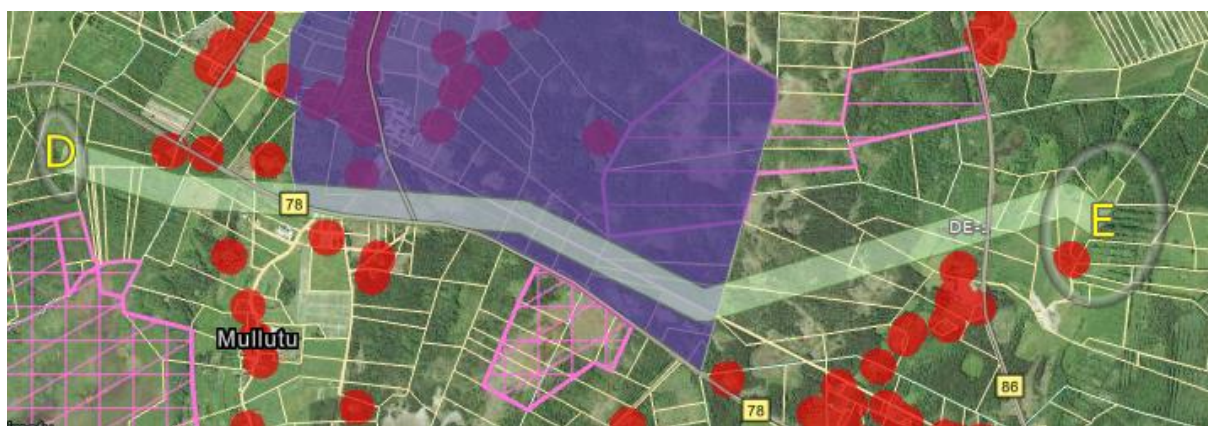
3.1.4. Võrdlustulemused piirkonnas D-E

Joonis 15. Piirkonnas D-E võrreldavad trassikoridori alternatiivid.

Summaarne eelistus

Kokkuvõtvalt saab piirkonnas D-E eelistuse trassikoridor DE-1, kuna see on kõigi hinnatavate kriteeriumide valdkondade lõikes eelsitatud või tugevalt eelistatud. Kuigi looduslike ning kultuuriliste kriteeriumide lõikes ei kujune eelistus väga ülekaalukalt, mängib tugeva eelistuse kujunemisel rolli märgatav trasside pikkuse erinevus – 6,5 km DE-1 puhul *versus* 10,42 km DE-2 puhul – tehes DE-1 eelistuse seeläbi baaskriteeriumi ehk trassi odavuse osas tugevalt eelistatud koridoriks. Trassikoridori alternatiivi DE-1 mahub vajadusel kaks paralleelset liini. Koridori DE-2 puhul peab kahe liini rajamiseks toimuma koridori hargnemine (vt joonis 15).

Joonis 16. Eelistatud trassikoridor lõigus D-E

Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes saab piirkonnas D-E eelistuse koridor DE-1. Kuigi koridoril DE-1 ei ole antud kriteeriumide lõikes ühtki tugevat eelistust, annavad seitse nõrka eelistust ning mitte ühtegi mitte-eelistust piisava eelise selle trassikoridori esile toomiseks DE-2 ees (üks tugev eelistus ja 6 mitte-eelistust). Peamiselt on eelistus kujunenud trassikoridori jäävate elamumaade, eramaade ning raadamist vajava metsamaa pinnalt – DE-1 saab nende kriteeriumide lõikes nõrga eelistuse DE-2 ees. Ka olulise baaskriteeriumi – elamute arv 250 meetrises puhveralas – saab DE-1 nõrga eelise DE-2.

KOOND	DE-1	DE-2
Elamuga elamumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elamuta elamumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elu- või ühiskondlikud hooned		
Kõrval- või tootmishooned		
Väärtuslikud maastikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud		
Tiheasustusalade paiknemine		
Puhkealade läbimine		
Raadatava erametsa pind		
Raadatava riigimetsa pind		
Maardlad ja mäeeraldised		
Põllumajanduslik maakasutus		
Kehtestatud detailplaneeringutega alad		
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused		
Eraomandis olevad katastriüksused		
Avalikus omandis olevad katastriüksused		

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide osas on ainsaks eelistuse kujunemise aluseks kultuuripärandi objektide arv trassikoridoris. DE-1 puhul on trassikoridoris 5 kultuuripärandi objekti. DE-2 puhul on sama näitaja 6. Teiste kultuuriliste kriteeriumide lõikes on trassikoridorid võrdsed.

KOOND	DE-1	DE-2
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseadusele)		
Kalmistud		
Kirikud ja pühakojad		
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)		
Kohaliku kaitse alused alad ja objektid		

Miljööväärtuslikud alad		
-------------------------	--	--

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskeskkonna kriteeriumide lõikes saab tugeva eelistuse koridor DE-1, kuna koridori puutumus Natura aladega on väiksem ning väiksem (mitte oluliselt – ca 8 ha osas) on ka konflikt maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku aladega. Seega ei saa DE-1 olulist eelist looduskriteeriumide lõikes DE-2 ees.

KOOND	DE-1	DE-2
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)		
I ja II kaitsekategooria liigid		
III kaitsekategooria liigid		
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile ja kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)		
Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine		
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad		

Tehnilised kriteeriumid

Tehniliste kriteeriumide lõikes saab tugeva eelistuse DE-1, kuna tegu on oluliselt (ca 4 km) lühema ja võimalikult sirge koridoriga, mis omakorda tähendab kõige soodsamat maksumust. DE-1 vajalike nurgapostide arv on samuti väiksem, võrreldes DE-2-ga. DE-2 kulgeb ca 800 meetrit pikemalt paralleelselt olemasoleva liinikoridoriga. Eelistus on võrreldes DE-1 kogupikkusega mitteoluline.

KOOND	DE-1	DE-2
Trassikoridori pikkus		
Trassikoridori pöörete arv		
Trassikoridori maksumus		
Rajamise ja hooldamise keerukus		
Ristumised olemasolevate taristuelementidega		
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine		

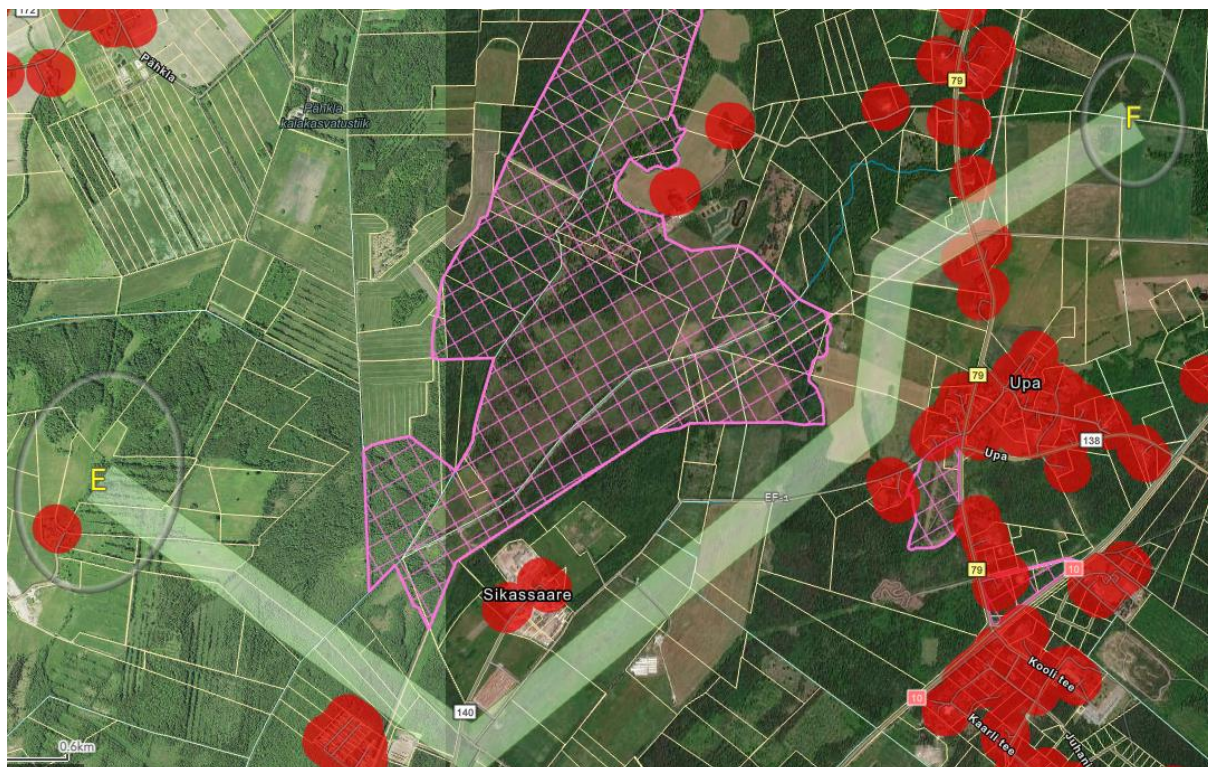
3.1.5. Võrdlustulemused piirkonnas E-F

Joonis 17. Piirkonnas E-F võrreldavad trassikoridori alternatiivid.

Summaarne eelistus

Kuna piirkonnas E-F kulgevad koridorid valdavas osas samal trajektooriga, saavad koridorid EF-1 ja EF-2 kokkuvõtvalt võrdsed võrdluspunktid. Kuna koridorid on kriteeriumide gruppide lõikes võrdsed, tuleb summaarne eelistus kujundada üksiktingimuse alusel. Baaskriteeriumi – elu- ja ühiskondlike hoonete arv 250 meetri kaugusel trassikoridorist – osas saab eelistuse koridor EF-1, mistõttu on piirkonnas E-F ka eelistatud trassikoridoriks EF-1. Eelistus võib muutuda liinikoridori edasisel kavandamisel ja projekteerimisel, mh ka keskkonna jmt tingimuste täpsustamisel.

Joonis 18. Eelistatud trassikoridor lõigus E-F

Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes saab piirkonnas E-F eelistuse koridor EF-2. Peamine eelis tuleneb elamumaa sihtotstarbega katastriüksuste läbimisest. Eelistatud koridor EF-2 elamumaid ei läbi. Võrreldav koridor EF-1 läbib elamumaid ca 1,2 hektaril. Samas saab EF-1 eelise elu- ja ühiskondlike hoonete hulga osas, mis jäävad 250 meetri kaugusele trassikoridorist. Kui EF-1 puhul on neid hooneid 11, siis EF-2 puhul pea kaks korda rohkem – 20. Kokkuvõtvalt saab EF-2 eelistuse sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes, kuid see ei ole ülekaalukas eelistus.

KOOND		EF-1	EF-2
Elamuga sihtotstarbega läbimine	elamumaa kinnistu		
Elamuga sihtotstarbega läbimine	elamumaa kinnistu		
Elu- või ühiskondlikud hooned			
Kõrval- või tootmishooned			
Väärtuslikud ilusa vaatega teelõigud	maastikud, kohad ja		
Tiheasustusalade paiknemine			
Puhkealade läbimine			
Raadatava erametsa pind			

Raadatava riigimetsa pind		
Maardlad ja mäeeraldised		
Põllumajanduslik maakasutus		
Kehtestatud detailplaneeringutega alad		
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused		
Eraomandis olevad katastriüksused		
Avalikus omandis olevad katastriüksused		

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide osas on ainsaks eelistuse kujunemise aluseks kultuuripärandi objektide arv trassikoridoris. EF-1 puhul ei ole trassikoridoris ühtki kultuuripärandi objekti. DE-2 puhul on sama näitaja 1. Teiste kultuuriliste kriteeriumide lõikes on trassikoridorid võrdsed.

KOOND	EF-1	EF-2
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseseadusele)		
Kalmistud		
Kirikud ja pühakojad		
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)		
Kohaliku kaitse alused alad ja objektid		
Miljööväärtuslikud alad		

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskeskkonna kriteeriumide lõikes saab nõrga eelistuse koridor EF-2, kuna koridori puutumus maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku aladega⁹ on ca 20 hektarit väiksem, kui koridori EF-1 puhul. Muude looduskriteeriumide lõikes on trassikoridorid võrdsed.

KOOND	EF-1	EF-2
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)		
I ja II kaitsekategooria liigid		

⁹ Rohevõrgustiku paiknemine täpsustatakse Saaremaa valla üldplaneeringu koostamisel. Üldplaneeringu koostamisel on muuhulgas võimalik täpsustada rohevõrgustiku paiknemist või kavandada rohevõrgustiku toimimiseks leevendavad meetmed.

III kaitsekategooria liigid		
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile või kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)		
Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine		
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad		

Tehnilised kriteeriumid

Tehniliste kriteeriumide lõikes saab nõrga eelistuse EF-1, kuna trassikoridori alternatiiv lõikub vähem olemasolevate taristuelementidega (teed). Kui EF-1 lõikub 22 teega, siis EF-2 puhul on see näitaja 27. Arvestades, et trassikoridorid jooksevad valdavas enamuses samas koridoris, on muus osas trassikoridori alternatiivid ka tehniliste kriteeriumide lõikes võrdsed.

KOOND	DE-1	DE-2
Trassikoridori pikkus		
Trassikoridori pöörete arv		
Trassikoridori maksumus		
Rajamise ja hooldamise keerukus		
Ristumised olemasolevate taristuelementidega		
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine		

3.1.6. Võrdlustulemused piirkonnas F-G

Joonis 19. Piirkonnas F-G võrreldavad trassikoridori alternatiivid.

Summaarne eelistus

Piirkonnas F-G on trassikoridori eelistuse kujunemise ainsaks asjaoluks tehnilised kriteeriumid, kus tugeva eelistuse saab trassikoridor FG-1 tulenevalt sellest, et see koridor on ca 2 km lühem koridorist FG-2; see ristub 12 teega, samas kui FG-2 koridoril on ristumisi 30. Ülejäänud kriteeriumide valdkondade lõikes on antud piirkonnas võrreldud trassikoridorid võrdsed.

Joonis 20. Eelistatud trassikoridor lõigus E-F

Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes on trassikoridorid FG-1 ja FG-2 võrdsed. Trassikoridor FG-1 saab teatava eelise elu- või ühiskondlike hoonete paiknemise osas (6 hoonet trassikoridoris *versus* 12 hoonet FG-2 puhul). Olulisemate erinevustena saab antud kriteeriumide puhul välja tuua ka veel asjaolud, et FG-2 ei ole puutumust maardlate ja mäeeraldistega (FG-1 sama näitaja ca 20 hektarit) ning FG-2 kulgeb valdavalt põllumajanduslikul maal (puudub vajadus metsa ulatuslikuks raadamiseks). Vastavad näitajad 29 hektarit *versus* 53 hektarit.

KOOND	FG-1	FG-2
Elamuga elumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elamuga elumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elu- või ühiskondlikud hooned		
Kõrval- või tootmishooned		
Väärtuslikud maastikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud		
Tiheasustusalade paiknemine		
Puhkealade läbimine		
Raadatava erametsa pind		

Raadatava riigimetsa pind		
Maardlad ja mäeeraldised		
Põllumajanduslik maakasutus		
Kehtestatud detailplaneeringutega alad		
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused		
Eraomandis olevad katastriüksused		
Avalikus omandis olevad katastriüksused		

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide osas on võrreldud trassikoridorid võrdsed.

KOOND	FG-1	FG-2
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseseadusele)		
Kalmistud		
Kirikud ja pühakojad		
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)		
Kohaliku kaitse alused alad ja objektid		
Miljööväärtuslikud alad		

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskriteeriumide osas on võrreldud trassikoridorid võrdsed. Erinevused on III kaitsekategooria elupaikade puutumuses (FG-1 ei läbi elupaiku, FG-2 läbib ühte elupaika) ning maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku läbimise ulatuses (81 hektarit *versus* 43 hektarit). Kuna tegemist on looduskeskkonna kriteeriumide vaates käesoleva töö täpsusastmes mitte baaskriteeriumidega, ei ole trassikoridorides kokkuvõttes erinevusi.

KOOND	FG-1	FG-2
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)		
I ja II kaitsekategooria liigid		
III kaitsekategooria liigid		
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile va kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)		

Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine		
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad		

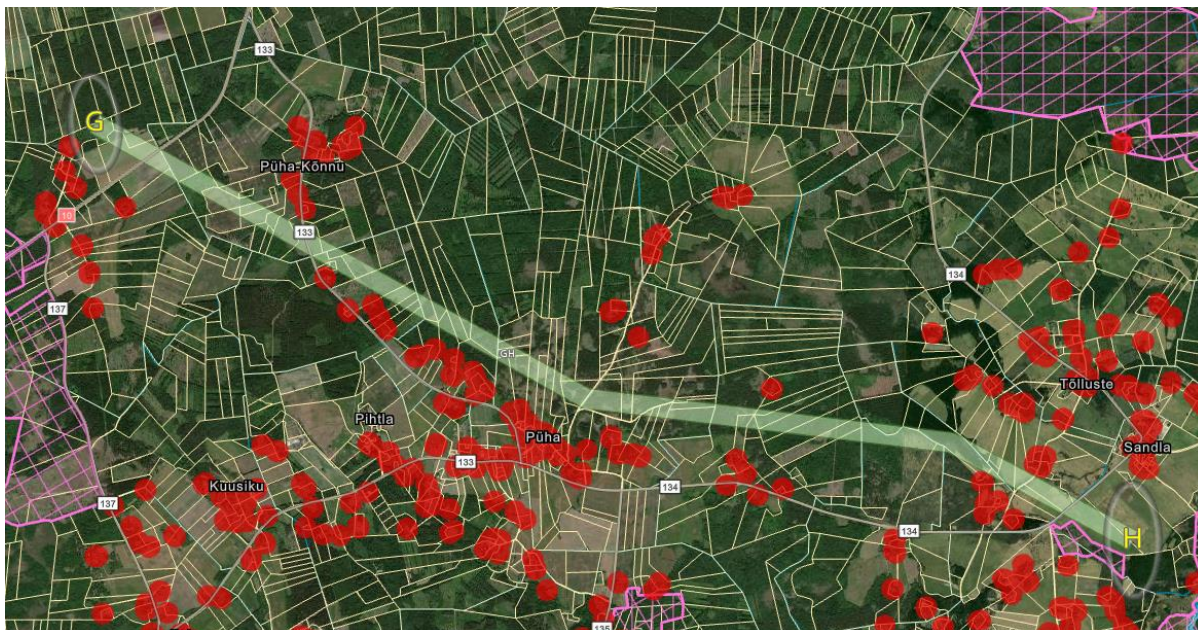
Tehnilised kriteeriumid

Käesolevas lõigus on tehnilised kriteeriumid trassikoridori eelistuse kujunemisel määrava tähtsusega. Kuna trassikoridor FG-1 on lühem ja seetõttu ka odavam, saab koridor tehniliste kriteeriumide lõikes eelistuse. Kuigi FG-2 kulgeb ca 3 km ulatuses paralleelselt olemasoleva liinikoridoriga, on see ca 2 km pikem kui FG-1, mistõttu muutub FG-2 maksumus siiski oluliselt kõrgemaks.

KOOND	FG-1	FG-2
Trassikoridori pikkus		
Trassikoridori pöörete arv		
Trassikoridori maksumus		
Rajamise ja hooldamise keerukus		
Ristumised olemasolevate taristuelementidega		
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine		

3.1.7. Võrdlustulemused piirkonnas G-H

Piirkonnas G-H visandati üks trassikoridor, mis kulgeb võimalikult sirgelt, vältides hoonete ja kaitsealuste loodusobjektide kaitsetsoone. Alternatiivseid koridore, mis oleksid võrreldavad, ei ole antud piirkonnas tuvastatud.

Joonis 21. Eelistatud trassikoridor piirkonnas G-H

Kontrollpunktis H läheb õhuliin üle merekaabliks ning suubub siit merre. Alal tuleb hinnata võimalikku konflikti Natura 2000 alaga elektriühenduse edasisel kavandamisel.

3.2. Eelistatud trassikoridor lõigus A-B-I

Eelistatud trassikoridori kujundamise aluseks on valdavalt elamute ja elamualade paiknemine, Natura 2000 ja teiste looduskaitsete piirangute olemasolu ning tehnilised kriteeriumid – ennekõike võimalikult lühike ja sirge trassikoridor, kui see on muid kriteeriumide valdkondi silmas pidades võimalik.

Joonis 22. Eelistatud trassikoridori skeem lõigus A-B-I. Joonisel kuvatud eelistatud trassikoridori kulgemine Natura 2000 alade (roosa viirutus) ning elamute (punasega) taustal.

3.2.1. Võrdlustulemused piirkonnas A-B-I

Joonis 23. Piirkonnas A-B-I võrreldavad trassikoridori alternatiivid.

Summaarne eelistus

Piirkonnas A-B-I on võrreldavad trassikoridorid praktiliselt võrdsed. Kui AI-1 saab nõrga eelistuse sotsiaalsete ja tehniliste kriteeriumide lõikes, siis AI-2 saab eelistuse looduslike ja kultuuriliste kriteeriumide lõikes. Seega on eelistatud trassikoridor kujundatud üksikkriteeriumide lõikes – koridori AI-1 jääb vähem elu- ja ühiskondlikke hooneid, see mõjutab vähem eraomandis olevaid maid ning ristub vähem olemas

Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes saab nõrga eelistuse trassikoridor AI-1 ning seda ennekõike elu- ja ühiskondlike hoonete arvu osas 250 meetri kaugusel trassikoridorist (6 *versus* 7) ning eramaade osakaalu osas trassikoridoris – lõigus AI-1 on eraomandis olevaid katastriüksuseid 30 ha võrra vähem kui lõigus AI-2.

KOOND	AI-1	AI-2
Elamuga elumumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elamuga elumumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elu- või ühiskondlikud hooned		
Kõrval- või tootmishooned		

Väärtuslikud maastikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud		
Tiheasustusalade paiknemine		
Puhkealade läbimine		
Raadatava erametsa pind		
Raadatava riigimetsa pind		
Maardlad ja mäeeraldised		
Põllumajanduslik maakasutus		
Kehtestatud detailplaneeringutega alad		
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused		
Eraomandis olevad katastriüksused		
Avalikus omandis olevad katastriüksused		

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide osas on võrreldud trassikoridorid praktiliselt võrdsed. Selgelt eristuvad koridorid kultuuripärandi osas – AI-2 koridoris on vaid 1 kultuuripärandi objekt, koridoris AI-1 on neid 5. Seetõttu saab kultuuriliste kriteeriumide osas lõigus A-B-I eelistuse koridor AI-2.

KOOND	AI-1	AI-2
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseadusele)		
Kalmistud		
Kirikud ja pühakojad		
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)		
Kohaliku kaitse alused alad ja objektid		
Miljööväärtuslikud alad		

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskriteeriumide osas erinevad antud lõigus trassikoridorid üksnes III kaitsekategooria elupaikade läbimise osas ning maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku läbimise osas. III kaitsekategooria elupaiku läbib AI-2 5 võrra vähem (18 *versus* 13) ning rohevõrgustiku läbib AI-2 ca 50 ha võrra vähem kui AI-1 (189 *versus* 131 hektarit). Looduskeskkonna kriteeriumide osas saab seetõttu eelistuse trassikoridor AI-2.

KOOND	AI-1	AI-2
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)		
I ja II kaitsekategooria liigid		

III kaitsekategooria liigid		
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile ja kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)		
Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine		
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad		

Tehnilised kriteeriumid

Käesolevas lõigus kujuneb tehniliste kriteeriumide lõikes eelistus AI-1 kasuks lähtuvalt ristumiste arvust olemasolevate taristuelementidega – AI-1 puhul on ristumisi olemasolevate teedega 33, kui AI-2 trassikoridori puhul on neid 43. Trassikoridoride pöörete arvu osas on trassikoridorid praktiliselt võrdsed – AI-1 puhul on eeldatav nurgapostide vajadus 7 ning AI-2 puhul on see 6. Seetõttu saab tehniliste kriteeriumide lõikes antud lõigus nõrga eelistuse trassikoridor AI-1.

KOOND	AI-1	AI-2
Trassikoridori pikkus		
Trassikoridori pöörete arv		
Trassikoridori maksumus		
Rajamise ja hooldamise keerukus		
Ristumised olemasolevate taristuelementidega		
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine		

3.3. Eelistatud trassikoridor lõigus A-I-M

Eelistatud trassikoridori kujundamise aluseks on valdavalt elamute ja elamualade paiknemine, Natura 2000 ja teiste looduskaitseliste piirangute olemasolu ning tehnilised kriteeriumid – ennekõike võimalikult lühike ja sirge trassikoridor, olemasoleva liinikoridori kasutamine, kui see on muid kriteeriumide valdkondi silmas pidades võimalik.

Trassikoridori eelistuse kujunemine lõigus A-B-I on esitatud peatükis 3.2.1.

Joonis 24. Eelistatud trassikoridori alternatiiv lõigus A-I-M. Joonisel kuvatud eelistatud trassikoridori kulgemine Natura 2000 alade (roosa viirutus) ning elamute (punasega) taustal.

Alternatiivsed trassikoridorid on visandatud lõigus L1-L2. Teistes lõikudes alternatiivseid koridore ei visandatud, kuna see ei olnud erinevate objektide kaitsevööndite tõttu võimalik.

3.3.1. Võrdlustulemused piirkonnas L1-L2

Joonis 25. Piirkonnas L1-L2 võrreldavad trassikoridori alternatiivid

Summaarne eelistus

Piirkonnas L1-L2 on võrreldavad trassikoridorid (L1-L2a ja L1-L2b) praktiliselt võrdsed. Koridoride suurim erinevus tuleneb nende laiusest – kui L1-L2a mahutab ühe liinikoridori, siis L1-L2b koridori puhul on arvestatud kahe paralleelse liinikoridoriga. Liinikoridor L1-L2b kulgeb enamjaolt olemasolevas õhuliini koridoris ning on eelistatud kõikide kriteeriumide valdkondade lõikes. Tugevaim eelistus on kujunenud tehniliste kriteeriumide lõikes, kuna koridor on oluliselt lühem (3,4 km vs 7,3 km) kui L1-L2a ning seetõttu oluliselt madalama rajamismaksumusega.

Sotsiaalmajanduslikud kriteeriumid

Sotsiaalmajanduslike kriteeriumide lõikes saab eelistuse L1-L2b ennekõike kahe kriteeriumi tõttu – elu- ja ühiskondlike hoonete paiknemine trassikoridorist 250 m kaugusel (6 *versus* 2) ning ligikaudu 20 hektari väiksema eramaade hulga tõttu trassikoridoris. Kuigi eelistus ei ole tugev, on see siiski ilmne ja soositud ka muuhulgas olemasoleva liinikoridori ärakasutamise tõttu.

KOOND	L1-L2a	L1-L2b
Elamuga elamumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elamuta elamumaa sihtotstarbega kinnistu läbimine		
Elu- või ühiskondlikud hooned		
Kõrval- või tootmishooned		
Väärtuslikud maastikud, ilusa vaatega kohad ja teelõigud		
Tihasustusalade paiknemine		
Puhkealade läbimine		
Raadatava erametsa pind		
Raadatava riigimetsa pind		
Maardlad ja mäeeraldised		
Põllumajanduslik maakasutus		
Kehtestatud detailplaneeringutega alad		
Väljastatud projekteerimistingimustega katastriüksused		
Eraomandis olevad katastriüksused		
Avalikus omandis olevad katastriüksused		

Kultuurilised kriteeriumid

Kultuuriliste kriteeriumide osas on võrreldud trassikoridorid praktiliselt võrdsed. Selgelt eristuvad koridorid kultuuripärandi osas – L1-L2b koridoris on vaid 1 kultuuripärandi objekt, koridoris L1-L2a on neid 4. Seetõttu saab kultuuriliste kriteeriumide osas lõigus eelistuse koridor L1-L2b.

KOOND	L1-L2a	L1-L2b
Kultuurimälestis (vastavalt muinsuskaitseseadusele)	0	0
Kalmistud	0	0
Kirikud ja pühakojad	0	0
Kultuuripärand (PKO, XX saj arhitektuuripärand, maaehituspärand, militaarpärand, matmispaigad)	4	1
Kohaliku kaitse alused alad ja objektid	0	0
Miljööväärtuslikud alad	0	0

Looduskeskkonna kriteeriumid

Looduskriteeriumide osas erinevad antud lõigus trassikoridorid peamiselt üksnes maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku läbimise osas. Rohevõrgustiku läbib L1-L2b ca

30 ha võrra vähem kui L1-L2a (58 *versus* 28 hektarit). Looduskeskkonna kriteeriumide osas saab seetõttu eelistuse trassikoridor L1-L2b.

KOOND	L1-L2a	L1-L2b
Mõju kaitsealadele (Natura 2000 alad, kaitsealad, hoiualad)		
I ja II kaitsekategooria liigid		
III kaitsekategooria liigid		
Mõju muule kaitstavale loodusobjektile ja kaitsealad (vääriselupaigad, kaitsekategooriata üksikobjektid)		
Maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustiku vähendamine ja killustamine		
Kavandatavad kaitsealused liigid ja kaitsealad		

Tehnilised kriteeriumid

Käesolevas lõigus kujuneb tehniliste kriteeriumide lõikes tugev eelistus L1-L2b kasuks ennekõike trassi pikkusest ning seeläbi rajamise maksumusest tulenevalt. Lõigus L1-L2b on ka ristumiste arv olemasolevate teedega mõnevõrra väiksem – 4 teed lõigus L1-L2b *versus* 10 teed lõigus L1-L2a.

KOOND	L1-L2a	L1-L2b
Trassikoridori pikkus		
Trassikoridori pöörete arv		
Trassikoridori maksumus		
Rajamise ja hooldamise keerukus		
Ristumised olemasolevate taristuelementidega		
Olemasolevate trassikoridoride kasutamine		

4. Soovitused edasise protsessi ülesehitamiseks

Käesolevas töös on avalikest andmebaasidest kättesaadavate andmeallikate põhjal analüüsitud võimalikke õhuliini koridoride asukohti Saaremaal. Töö tulemused on kasutatavad edasise õhuliini rajamise protsessi kavandamiseks, mille käigus tuleb arvestada:

- Aruandes tuvastatud konfliktid Natura 2000 alade, I-III kaitsekategooria liikide ning teiste looduskaitseliste objektide ja aladega lähtuvad ruumiandmetest. Õhuliini kavandamisega kaasnevaid keskkonnamõjusid tuleb hinnata edasise planeerimise ja projekteerimise käigus.
- Töö koostamise ajal (september – detsember 2021) on koostamisel kogu Saaremaa valda hõlmava üldplaneeringu koostamine. Käesolevas töös kasutatud andmed näiteks tiheasustusalade või miljööväärtuslike hoonestusalade kohta lähtuvad Saaremaa valla territooriumil kehtivatest üldplaneeringutest. Uue üldplaneeringu koostamise käigus võivad viidatud alad muutuda või täpsustada nende kasutustingimused.
- Saare maakonnaplaneeringuga kavandatud rohevõrgustik, mis on käesoleva töö aluseks, täpsustatakse ja täiendatakse uue Saaremaa valla üldplaneeringu koostamisel. Juhul kui õhuliini koridori valik viiakse läbi üldplaneeringu koostamise käigus, tuleb kavandada rohevõrgustik tulenevalt õhuliini paiknemisest või näha ette leevendavad meetmed rohevõrgustiku konfliktaladel.
- Õhuliini rajamiseks sobivaid menetlusi on planeerimisseaduses mitu – detailplaneeringu koostamine, üldplaneeringu koostamine ning riigi eriplaneeringu koostamine. Tervikliku ning läbimõeldud ruumilahenduse leidmiseks on mõistlik õhuliini koridor kavandada üldplaneeringuga või riigi eriplaneeringuga.
- Üldplaneeringu kui sobiva menetlusliigi valikul tuleb silmas pidada, et õhuliini koridori valik on vaid üks paljudest üldplaneeringus käsitletavatest teemadest. Seetõttu võib realiseerida risk, et õhuliini kavandamiseks sobivaima koridori kehtestamine jääb teiste üldplaneeringu teemade lahendamise või vaidluste tõttu viibima. Samuti oleneb õhuliini koridori lahendamine üldplaneeringu koostamise käigus omavalitsuse tahtest uusi teemasid protsessi käigus lahendada.
- Riigi eriplaneeringu kui sobiva menetlusliigi valikul tuleb silmas pidada, et asukoha eelvaliku teostamise käigus kaasataks põhjalikult valiku teostamisse ka kohalik omavalitsus ning kohalikud elanikud kui asjast enim puudutatud osapooled.